

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra křesťanské výchovy

Roční plán aktivit pro scholu v Poteči

Bakalářský projekt

Autor: Slováková Tereza

Vedoucí práce: Mgr. Alice Košárková, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

V Olomouci dne

.....

podpis

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, paní Mgr. Alici Košárkové, Ph.D., za cenné rady, ochotu, vstřícný přístup, věnovaný čas, inspiraci a odborné konzultace, které mi velmi pomohly při psaní práce. Dále děkuji své rodině za velkou podporu nejen při psaní bakalářského projektu.

Obsah

1 ÚVOD	6
2 SCHOLA	7
2.1 Stručná historie scholy v Poteči	8
2.2 Zázemí	9
2.3 Ekonomická situace.....	9
2.4 Stručná charakteristika dětí ve schole	10
2.4.1 Předškolní věk	10
2.4.2 Mladší školní věk	11
3 SCHOLA JAKO PŘÍLEŽITOST K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU	13
3.1 Volný čas.....	13
3.2. Výchova mimo vyučování	13
3.3 Hudba v životě člověka	15
3.4 Hudba jako prostředek trávení volného času	16
4 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU	17
4.1 Cíl projektu.....	17
4.3 Novost a potřebnost projektu	20
4.4 Návaznost na sociálně pedagogickou teorii	20
4.5 Etické aspekty projektu	21
5 POPIS PROJEKTU	22
5.1 Harmonogram projektu	22
5.1.1 Téma na celý rok.....	22
5.1.2 Roční plán setkávání	22
5.2 Pravidelné aktivity.....	24
5. 2.1 Modlitby setkávání	24
5.2.2 Účastníček	24
5.2.3 Četba příběhu	25

5.2.4 Nácvik písně.....	25
5.3 Jednotlivá setkávání	26
5.3.1 Září	27
5.3.2 Říjen	29
5.3.3 Listopad	32
5.3.4 Prosinec.....	35
5.3.5 Leden	37
5.3.6 Únor	40
5.3.7 Březen	43
5.3.8 Duben	46
5.3.9 Květen	49
5.3.10 Červen.....	52
6 TECHNICKÉ ŘEŠENÍ PROJEKTU	55
6.1 Organizační zajištění projektu.....	55
6.2 Přehledný rozpočet projektu.....	55
6.3 Propagace	56
ZÁVĚR.....	57
SEZNAM LITERATURY	58
SEZNAM PŘÍLOH	60

1 ÚVOD

Pro vytvoření bakalářského projektu jsem si zvolila scholu, která aktivně působí v naší obci již několik let, pro kterou jsem vytvořila roční plán aktivit. Hudba je mi velmi blízká, proto jsem si dané téma zvolila. Již od malička jsem sama chodila zpívat do scholy, hrála na hudební nástroje a velmi ráda navštěvovala nejrůznější koncerty a ve volném čase hudbu poslouchala. Záliba v hudbě u mě přetrvává stále. Scholu považuji za jedno z míst ve společenství církve, kde mohou děti poznávat podstatu víry, a kde díky zpěvu jim mše svaté v jejich dětském věku mohou být přístupnější, mohou se jich aktivně účastnit, a tak v nich postupně najít zálibu i hlubší smysl.

Bakalářská práce je rozdělena na dvě části – teoretické pozadí projektu a praktické zpracování. Teoretickém pozadí nejprve pojednává obecně, co je to schola, o jejím fungování v naší obci, dále o krátké historii, jak schola vznikla a následně o její ekonomické situaci. Charakterizujeme zde také věkovou skupinu dětí, které do scholy docházejí. Jelikož je schola považována za zájmový kroužek, zaměřili jsem se dále na problematiku volného času. Dvě kapitoly jsou věnovány hudbě, její důležitosti v životě člověka a možnému využití jako prostředku k trávení volného času a rozvoji dětí.

Praktická část začíná charakteristikou projektu, kde na samém začátku je stanoven jeho hlavní cíl následně cíle dílčí. Dále je zde přiložena i SWOT analýza, která popisuje nynější situaci scholy a zároveň poukazuje na nedostatky a potřebnost projektu. Po charakteristice následně navazuje samotný popis, kde je nejdříve předloženo roční téma „Schola jako naše chaloupka“, následně vytvořena tabulka se stručnými charakteristikami jednotlivých setkání. Jsou zde krátce popsány pravidelné aktivity, které každé setkání budou scholu doprovázet, jako je modlitba, čtení příběhů, nácvik písně. Po téhle kapitole je uveden konkrétní popis jednotlivých měsíců a aktivit, které budou probíhat.

V závěrečné kapitole práce je popsána organizační struktura a přehledný rozpočet pro realizaci projektu. Vloženy jsou také přílohy k využití aktivit, které jsou zařazeny v ročním plánu pro scholu.

2 SCHOLA

Na druhém vatikánském koncilu byl přijat dokument, který pojednává o obnově liturgie-Sacrosanctum Concilium neboli Konstituce o posvátné liturgii. Šestá kapitola tohoto dokumentu se zaměřuje na liturgickou hudbu. Ve spisu se píše, že církevní hudba slouží k oslavě Boží a posvěcení věřících. *„Hudební umělci, proniknutí křesťanským duchem, si mají být vědomi svého poslání pěstovat liturgickou hudbu a rozmnožovat její poklad“* (Sacrosanctum Concilium, 1963, odstavec 121, online).

V roce 1967 byla vydána Musica sacram kongregací obřadů a schválená papežem Pavlem VI. Dává instrukce o hudbě v posvátné liturgii. V ní se o schole píše: *„Nic nemůže být při posvátných obřadech slavnostnější nebo krásnější, než když celá obec vyjadřuje svou víru a zbožnost zpěvem. Proto ať se pilně podporuje činná účast všeho lidu, která by se projevovala zpěvem. Zvláštní zmínku zaslouží pro svou liturgickou službu chór neboli chrámový sbor a schola cantorum. Jeho úkol nabyl podle předpisů posvátného sněmu o liturgické obnově také větší důležitosti a závažnosti. Jemu totiž náleží pečovat o patřičné provedení částí, jemu vlastních, podle různých druhů zpěvu, a podporovat činnou účast věřících na zpěvu“* (Posvátná kongregace pro obřady, Musicam sacram 1967, odstavec 16, 19).

Samotný název schola tak vychází z latinského slova schola cantorum, neboli pěvecký sbor. Má své počátky již v době Řehoře Velikého, který je autorem gregoriánského chorálu a označuje pěvecký sbor Scholu můžeme tedy popsat jako pěvecký sbor, který se podílí na zkrášlení bohoslužby, ale také dalších obřadů-křtin, svateb či pohřbů. Schola zpívá liturgické písně v doprovodu varhan (především ordinária a žalmy), ale může být doprovázena i dalšími nástroji jako jsou kytara, housle nebo klávesy (Římskokatolická farnost Ostrava-Hrabová, online).

Lze ji také charakterizovat jako zájmový kroužek, kam děti pravidelně dochází a setkávají se při nacvičování písní na mši svatou. Kroužek je zaměřen především na hudební rozvoj, podporuje základní křesťanské hodnoty i navazování přátelských vztahů. Během schůzek však mohou probíhat různorodé aktivity při kterých se děti všestranně rozvíjí. Schola má během celého roku pestrý program, díky kterému se mohou děti rozvíjet a je podporováno jejich nadání. Schola se snaží předávat důležité životní hodnoty a zkušenosti Pomáhá ji, aby mohly rozvíjet svůj vztah s Bohem a pochopili podstatu víry. A to především přirozeným chováním vedoucího, který půjde příkladem dětem-jako je ochota, spravedlnost, pravdomluvnost, otevřenost, láska, přátelství, dále také může mít vliv počáteční a závěrečná modlitba během

schůzek, nebo slavení významných křesťanských svátků, účast na mši svaté, májové pobožnosti a další. Vedoucí tedy může výchovně působit během jakékoli uskutečněné aktivity v návaznosti na probíhající období liturgického roku.

2.1 Stručná historie scholy v Poteči

V Poteči vznikla schola v průběhu let 2000-2001 pod vedením Elišky Masařové. Schola se společně scházela, nacvičovala nejrůznější písně, které zpívala a hrála na dětských nebo mládežnických mších svatých, které probíhaly ve farním kostele ve Valašských Kloboukách (Schola Poteč, online, 2012).

Prvního května v roce 2009 byla v obci vybudována kaple, která je zasvěcena svatému Václavovi. Kapli přijel světit tehdejší olomoucký arcibiskup Mons. Jan Bosco Graubner. V souvislosti s touto událostí najdeme i zmínku o zapojení scholy: „*Součástí mše sv. bylo vlastní posvěcení kaple a oltáře, do kterého byly vloženy ostatky svatých mučedníků. Tuto slavnost ještě umocňoval zpěv scholy, hudba varhan a krojovaných muzikantů*“ (časopis obec Poteč 2009, online). Od toho roku slouží kaple k svátostem křtu a manželství, modlitbě svatého růžence, také ke slavení mše svaté u příležitosti výročí rodinných oslav. Pravidelné mše svaté zde probíhají každou středu a jsou doprovázeny potečskou scholou společně s varhaníkem.

Působení scholy je nejen při mši svaté, ale také při dalších aktivitách v obci popsala bývalá vedoucí scholy v obecním časopise z roku 2012 (obec Poteč, online): „*Hlavní náplní naší scholy je hudební doprovod mší svatých, které probíhají v potečské kapli každou středu od 17:30. Z dalších akcí, jež jsme mohli doprovodit, bych vyzvedla zejména tyto: Živý Betlém v Poteči, mše sv. při příležitosti 100. výročí založení SDH Poteč, hodová mše sv. na svatého Václava a udělování svátosti biřmování v Nedašově. Příležitostně jsme si zahráli i na svatbách a jednou za čas vyrazíme na společný víkend.*“

V roce 2009 vznikla i schola, která byla určena pro mladší děti, které měly zájem se společně setkávat, zpívat a hrát. Důvodem pro založení malé scholy byl především velký zájem mladších dětí o setkávání a nedostatečný prostor se jim věnovat ve schole velké. Protože šlo o děti mladší, začal být pro jejich označení používán zdvojnásobný výraz „scholička“. Také se začalo užívat pojmenování Berušky, avšak není nikde zaznamenáno, proč právě tento název byl pro scholičku vybrán. Od tohoto roku existovaly v obci dvě scholy-malá a velká. Berušky začaly vést tři dívky, které už několik let byly dlouholetými členkami velké scholy. Děti, které jsou v malé schole a dosáhnou horní hranice, tedy věku kolem osmi až devíti let, přecházejí ke starším do velké scholy.

2.2 Zázemí

Obec Poteč je malá vesnice se 750 obyvateli, která se nachází v okrese Zlín ve Zlínském kraji. Poteč se nachází v blízkosti moravsko-slovenských hranic. Je obklopena krásnou krajinou, leží v oblasti Bílých Karpat. Setkání scholy tedy probíhají v této malebné vesničce. Zpočátku se schola scházela pouze v místní kapliče. Během několika let byl jejím členům poskytnut nevyužívaný dům jedné z rodin v obci. V tomhle domě schola pobývala okolo sedm let, a také zde začínala scholička Berušky. V roce 2012 obec zrekonstruovala jeden místní dům, kde dříve bydlela rodina Valčíkova. ale už v něm dlouho nikdo nebydlel a stal se majetkem obce, také proto se mu nyní říká „dům u Valčíků“. Dům přešel do majetku obce a nyní se mu říká „dům u Valčíků“. Tuto budovu obec poskytuje pro potřeby místních obyvatel. Využívají jej jednotlivé složky-schola, muzikanti, modlitby maminek, zdravotnický kroužek. Schola měla zde dlouhou dobu své zázemí a dům využívala pro setkávání a pořádání různých akcí-víkendovky či zkrácené letní tábory s přespáním. V roce 2022, kdy začala válka na Ukrajině, byl tento dům poskytnut ukrajinským uprchlíkům. Od této doby se scholy setkávají v zasedací místnosti na obecním úřadě.

2.3 Ekonomická situace

Schola není oficiální organizací a nemá žádného zřizovatele. Jejím největším podporovatelem je obec Poteč. Obec poskytuje finanční dotace i všem spolkům, které působí v obci-hasiči, vesnické ženy, zdravotnický kroužek, fotbalový klub. Při zasedání zastupitelstva je předložen návrh plánovaného rozpočtu obce na nadcházející rok, kde je započítán i příspěvek pro spolky. Podmínkou obce je, že jednotlivé spolky musí předložit vyúčtování za předešlý rok. Budou-li mít vše řádně doloženo, bude jim udělena další částka (obec Poteč online.). Finanční obnos je pro obě scholy společný, částka je rozdělena na polovinu. Obec nabízí také pomoc při pořádání nejrůznějších akcí, např. zpívání u rozsvěcování vánočního stromu, hody na svatého Václava, setkání schol aj. Poteč patří do farnosti Valašské Klobouky, která je pro scholu také velkou oporou a podporou. Farnost má ve Valašských Kloboukách vybudovaný pastorační dům, který slouží k různým příležitostem. Stálé zázemí v domě má Centrum pro rodinu, které pořádá přípravy pro snoubence, klub maminek, duchovní programy. Dále také slouží pro různá společenství ve farnosti-ministranti, Projekt On, scholy, spolčo prvního a druhého stupně, modlitby maminek, Molekuly. O prázdninách zde probíhají četné pobytové i příměstské tábory, víkendovky a akce spojené s přespáním. Pastorační dům schola využívá v případě pořádání aktivit (Římskokatolická farnost Valašské Klobouky, online).

2.4 Stručná charakteristika dětí ve škole

Cílovou skupinou našeho projektu jsou děti ve věku od tří do osmi let. Do tohoto období spadají dvě věkové skupiny-předškolní a mladší školní věk, což představuje významný rozdíl v práci učitele a pedagoga volného času. Pedagog volného času tedy pracuje s různými věkovými skupinami-od předškolního věku až po dospělost. Často se stává, že při volnočasových aktivitách pedagog pracuje právě se skupinami věkově smíšenými. Je důležité, aby pedagog znal jednotlivé věkové skupiny a jejich zvláštnosti, aby mohl lépe volit prostředky při práci (Hofbauer a kol., 2011). Nyní tedy uvedeme stručnou charakteristiku jednotlivých období, které spadají do daného období věkové skupiny.

2.4.1 Předškolní věk

Rozmezí předškolního věku se v jednotlivých publikacích liší. V publikaci Hudební psychologie pro učitele autora Františka Sedláka (2016) označuje předškolní věk jako období návštěvy mateřské školy, která od čtyř do šesti let. Josef Langmeier (2006) ve své knize Vývojová psychologie období charakterizuje věkem od tří do šesti let. Rozdílný konec tohoto období uvádí K.E. Allen (2008) v publikaci Přehled vývoje dítěte od prenatálního období do osmi let, a to věkem od tří do pěti let.

- Motorika

V předškolním věku se dětem velmi zlepšuje hrubá i jemná motorika. Dítě je hbitější a zdokonaluje se koordinace pohybu. Na konci období dokáže zvládat složitější pohyby-ustojí na jedné noze, seskočí z lavičky, přeskočí překážky, válí sudy, leze po žebříku, hází míčem. Pokud se zaměříme na jemnou motoriku, děti zvládají modelování z plastelíny, stavění kostek, uchopování předmětů, zapínání knoflíků. Některé děti na konci období dokážou zavazovat tkaničky. Velikou změnu můžeme pozorovat v kresbě dítěte.

- Řeč

U dítěte se během předškolního období také zdokonaluje řeč. Již ve třech letech dítěti nedělá problém přednést jednoduchou básničku nebo písničku, i když výslovnost není úplně dokonalá. Před začátkem školní docházky patlavost dětí vymizí, občas se objevují malé logopedické nedostatky (Langmeier, 2006).

- Samoobsluha a myšlení

Dítě se osamostatňuje, obléká se, obuje boty, umývá ruce. Malou pomoc potřebuje například jen při toaletě a umývání. Dítě si osvojuje a učí hygienické návyky. Poznává více svět a přibývá mnoho nových poznatků. Jeho inteligence se dostává na vyšší úroveň, jak popisuje Špaňhelová (s. 9-14, 2004): „*Dítě dělá závěry o věcech na základě názoru, vnímání a představování (korálkový pokus).*“

- Dítě a hra

V období batolete bylo pro děti typické, že se o hračky tahaly anebo si hrály v jedné místnosti, ale každé samostatně. Až v tomto věku je hra asociativní, organizovaná a každý jedinec má ve hře svůj úkol. Objevuje se soupeřivost mezi dětmi. Dítě si hraje s nejrůznějšími typy her. Dívky i chlapci mohou hrát hry námětové („hry na něco“ - na doktory, na učitele, na kuchaře, na prodavače), hry s pravidly (člověče nezlob se, pexeso) a také hry konstruktivní (lego, kostky a různé skládačky), (Langmeier, 2006).

- Dítě a hudba

V předškolním věku dítě má individuální rozsah hlasu a intenzivní rozvoj pěveckých dovedností. Dítě hudbou rozvíjí představivost, fantazii. Je možné rozvíjet motoriku, koordinaci a improvizaci pohybu při poslechu hudby. V tomto období můžeme navodit kladný vztah k hudbě a objevit předpoklady pro hru na hudební nástroj. Od 6 let se sluchové a koordinační schopnosti zlepšují dvojnásobně (Sedlák, 1990).

2.4.2 Mladší školní věk

Po šestém roce, v životě dítěte nastává velká změna v tom, že začíná docházet do základní školy. Langmeier (2006) tedy označuje začátek mladšího školního věku vstupem do školy, který se pohybuje kolem šestého a sedmého věku. Konec tohoto období je kolem jedenáctého a dvanáctého věku, kdy začíná pomalé dospívání s doprovodem fyziologických a psychických změn dítěte.

- Motorika

Dítě v tomto věku je velmi pohyblivé a pohyb vyhledává. V jeho vývoji se všechno zdokonaluje například vývoj všech smyslových orgánů, kostra, svalstvo, ale také můžeme sledovat rozvoj drobného svalstva ruky a její koordinaci. Hofbauer (s. 88, 2011) o pohybech u dětí popisuje, že jsou: „*Rychlejší, přesnější, vytrvalejší, rozmanitější, vytvářejí se*“

předpoklady pro organizovanou tělovýchovu. Do osmého roku se však dítě nezaměřuje na výkon, má potřebu spíše spontánního pohybu.“

Dítě v mladším školním věku velmi ovlivňuje prostředí, výchova, rodina, kamarádi, činnosti, kterým se věnuje ve volném čase. Všechny tyto aspekty mají také vliv na jeho rozumový vývoj. Jeho pozornost se zdokonaluje, avšak se ještě snadno rozptýlí. Nedokáže se dlouze záměrně soustředit, proto je důležité dítě zaujmout pestrou činností, správně motivovat, vzbudit bezděčnou pozornost, střídat různé druhy a formy učení. Kolem tohoto věku již u dětí nemá fantazie tak velkou roli jako u dětí v předškolním věku. Fantazie u dětí mladšího školního věku však, ale není chudší, je pouze omezena kontrolou jeho myšlenek. Dítě tedy dokáže rozlišit fantazijní představy od skutečného prožívání (Hofbauer a kol., 2011).

- Řeč

Jedinec v tomto období má velký zájem vyprávět různé příběhy, vymýšlet si pohádky. Velmi rád vypráví příběhy, které zažil a má z něj zážitky. Tyto příběhy vypráví většinou do detailů a barvitě. Dokáže se lépe vyjadřovat, dokáže popisovat složitější situace, jeho souvětí začínají být rozsáhlejší a bohatší. Je schopen si ohodnotit svou práci, zda to udělal správně anebo špatně.

- Dítě a hra

Hra v životě dítěte představuje stále důležitou roli, ale její charakter se mění. Děti jsou více schopné si hrát ve skupině, vzájemně spolupracovat. Nejvíce jsou oblíbené hry pohybové, konstruktivní, námětové, kterou jsou však více promyšlené a také přibývají hry s pravidly. *„Zvláštní formou činností dítěte je spontánní kresba. Kresba dětí v mladšího školního věku je realistická, má více podrobností. Děti zobrazují to, co znají, nejen co vidí“* (Hofbauer a kol., 2011, s.92).

- Dítě a hudba

Hudební rozvoj v tomto období velmi ovlivňuje vstup do základní školy, protože jedním z povinných předmětů je právě hudební výchova, která může mít vliv na duševní i tělesný vývoj dítěte a jeho hudební schopnosti. Sedlák v Základech hudební psychologie (1990, s. 303), píše, že úkolem hudební výchovy je: *„všestranný hudební rozvoj dítěte prostřednictvím široce založené hudební aktivity, vytvořit pevné pěvecké návyky u všech dětí, vytvořit schopnost soustředěného poslechu, kultivovat hudbou tělesné pohyby a rozvíjet motoriku potřebnou ke hře na hudební nástroj.“*

3 SCHOLA JAKO PŘÍLEŽITOST K TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU

3.1 Volný čas

„Ve volném čase je možnost věnovat se činností, které máme rádi, baví nás, uspokojují, přinášejí radost a uvolnění“ (Pávková, s.9, 2002).

Pojem volný čas je možné charakterizovat několika způsoby. Nejčastěji si pod tímto pojmem lidé představí aktivity příjemné, aktivity, které si volí sami a dobrovolně. Do tohoto času tedy neřadíme pracovní povinnosti nebo školní vyučování, plnění domácích úkolů, povinnosti v rodině jako je úklid, vaření či hlídání mladších sourozenců. Nepatří zde ani sebeobslužné činnosti, péče o zevnějšek, základní biologické potřeby, které jedinec potřebuje pro existenci, jako jsou například spánek, jídlo, hygiena. Avšak není povinností, že tyto aktivity jedinec nemůže považovat za volnočasové (Pávková, 2002).

Je důležité dbát na to, jak děti tráví svůj volný čas, jelikož tento aspekt může negativně ovlivnit jejich výchovu. Způsob, jak trávit volný čas, nabízí mnoho institucí, organizací nebo škol, ale některé děti tato zařízení nevyužívají a tráví čas ve městě a na ulici, kde je mnoho nebezpečí. Nejdůležitější základy jsou v rodině, ta však obvykle nemůže nabídnout tak pestrou nabídku, materiální vybavení a časové možnosti jako jiné instituce. Pávková ve své publikaci *Pedagogika volného času* (2002, s.14) píše, že: *„Právě kvalitní výchova dětí ve volném čase má výrazný preventivní význam.“*

3.2. Výchova mimo vyučování

Rodina je první sociální skupinou, s kterou se jedinec při narození setkává, ve které vyrůstá a tráví nejvíce času. Proto je při výchově dětí velmi důležitá. Ve výchově dětí dále pokračuje předškolní a základní vzdělávání. Další klíčovou roli hraje výchova dětí a mládeže mimo vyučování, kterou poskytuje mnoho institucí (Pávková, 2002).

Pávková (s. 37, 2002) zdůrazňuje, že trávení času mimo vyučování má velký význam, protože: *„poskytuje příležitosti vést jedince k racionálnímu využívání volného času, formovat hodnotné zájmy, uspokojovat a kultivovat významné lidské potřeby, rozvíjet specifické schopnosti upevňovat žádoucí morální schopnosti.“*

Děti v předškolním věku nadchne a zapálí většinou činnost samotná, častokrát není potřeba ji nijak obohacovat. U mladšího školního věku je to odlišné, děti nemají ještě rozlišeny zájmy, proto vyžadují, aby aktivity byly pestré. Potřebují neustálou změnu obsahu aktivit, střídání prostředí, v kterém činnosti probíhají. (Pávková, 2002)

Výchova ve volném čase může mít podle Hofbauera (2011, s.72-73) následující funkce:

Výchovně – vzdělávací–jedna z nejdůležitějších. „*Spočívá v záměrném a cílevědomém formování osobnosti výchovných jedinců, dosahování reálných cílů pomocí promyšleně volených pedagogických prostředků.*“ Snaží se zaměřovat na všechny složky osobnosti celistvě-tělesnou, psychickou, sociální. Díky pestrým a zajímavým aktivitám se děti mohou rozvíjet ve svých zájmech, objevovat své talenty, uspokojovat potřeby, poznávat svou osobnosti, seberealizovat se, utvářet vlastní názor a hodnoty.

Zdravotní – zabýváme-li se výchovou ve volném čase, napomáháme dětem k vytvoření režimu, správné volbě a střídání vhodných aktivit. Důležitá je vyváženost činností, jako odpočinek vs. práce, psychicky vs. fyzicky náročná aktivita. Zdravotní funkce vede k pozitivnímu vztahu ke kvalitnímu pohybu, k správným hygienickým návykům a bezpečnosti práce.

Sociální – podporuje především rozvoj komunikativních kompetencí, sociální interakci, socializaci jedince navazování vztahů, které většinou spojuje stejný zájem o činnost. Prostřednictvím činností ve volném čase můžeme předcházet sociálně nežádoucím jevům. Aktivity mohou sloužit jako prevence od závislostí, šikany, agresivity a dalších sociálně patologických jevů

Existuje mnoho organizací, které nabízí dětem možnosti trávení volného času. Jsou to například domovy mládeže, školní družiny a kluby, střediska volného času, dětské domovy, nízkoprahová zařízení, tělovýchovné a sportovní organizace a další. Způsoby, jak trávit volný čas, nabízí také různé církevní a náboženské společnosti. Zaměřují se především na děti z věřících rodin, ale i na práci se sociálně rizikovými skupinami dětí a mládeže. Kongregace Dona Boska se přímo zaměřuje na práci s dětmi a zřizuje například nízkoprahová střediska. „*Don Bosko je patronem mládeže a byl průkopníkem sociální pedagogiky, celý svůj život věnoval výchově zanedbaných chlapců v Turíně*“ (Pávková, 2002, s. 146).

Ve farnostech jsou dětem nabízeny ve volném čase různorodé volnočasové aktivity. O letních prázdninách se děti mohou přihlásit na letní pobytové nebo přífarní tábory. Během roku probíhají dětské mše, spolča pro mladší a starší děti, ministrantské schůzky. Jednou z možností, jak trávit volný čas, může být i docházení do scholy, kde děti nacvičují písně na mši svatou.

3.3 Hudba v životě člověka

Odmala se každý člověk ocitá v prostředí, kde může neustále poslouchat různé vjemy. Při všech každodenních činnostech nás obklopuje mnoho různých zvuků. Přemíře zvuků v prostředí, kde se nacházíme, se začalo říkat akustický smog. Jsou to každodenní situace jako například hudba v rádiu, bouchnutí dveří, lidé povídající si ve vlaku, zvuk aut, vysavače, bzučení hmyzu nebo zpívající ptáci.

Hudba měla veliký význam v celé historii. Lidé jí často připisovali mnohé léčivé účinky již od starověku. Hurník ve svém díle Tajemství hudby zmiňuje příběh o Saulovi ze Starého zákona. Saula se zmocnil zlý duch, proto mu jeho služebníci navrhli, aby jim dal příkaz a vyhledali někoho, kdo umí hrát na citeru. Věřili, že když na ni budou hrát, Saul se bude cítit lépe. Během celé historie byla hudba využívána k mnoha pozitivním věcem. Skladatelé komponovali hudbu přímo pro relaxaci, lepší spaní, vytvoření příjemné atmosféry. Hudba se nyní využívá například v medicíně, kdy při operaci pomáhá, aby se během zákroku lékaři více soustředili. Hudbu k léčení používá i profesor Žilka. Pomocí hry na zobcovou flétnu pomáhá dětem s astmatickými problémy (Hurník, 2000).

Hudbou u dětí můžeme rozvíjet citovou stránku osobnosti a poznání světa. Dále u hudebních činností můžeme rozvíjet fantazii a představivost dětí, podpořit jejich kreativní myšlení a celkový vztah k hudbě samotné. Často je také spojována s rytmem, který nás přivádí k nenucenému pohybu. Pro děti je vhodné poslech hudby spojit s pohybem. Dítě se více uvolní a my díky pohybu můžeme získávat zpětnou vazbu o tom, jak poslech hudby dítě vnímá. Při spojení těchto dvou aktivit můžeme dále rozvíjet hrubou i jemnou motoriku, koordinaci pohybu, uvolnění a uvědomění si vlastního těla. (Lišková, 2006)

Šíp (1985, s 33.) píše, že již od narození se samovolně učíme takzvané „mateřské hudbě“. Od samého počátku života novorozence, slyší matku mluvit, zpívat ukolébavky, rytmizované říkanky, při kterých se osvojuje rytmus řeči, vnímání hudby a její melodii. Šíp ve své publikaci Řeč tónů popisuje hudbu následovně: *„Krása je prvním požadavkem v říši umění, krása je v oblasti hudby nejvyšším kritériem, tak jako je umění vůbec nejvyšší formou lidského vztahu ke kráse. Krása hudby posluchače oblažuje, povznáší, posiluje, obnovuje jeho duševní i fyzické síly, kultivuje osobnost.“*

3.4 Hudba jako prostředek trávení volného času

Scholu můžeme zařadit do skupiny zájmových činností esteticko-výchovných. Pávková (s. 96, 2002) je popisuje jako: *„Činnosti jsou zaměřeny na rozvíjení výtvarného, hudebního, literárního dramatického a hudebně-pohybového projevu, na kulturu chování a výchovu vkusu, rozvoj tvořivosti.“*

Úkolem estetické výchovy není pouze naučit vnímání uměleckého díla, ale také umění vést jedince vidět krásu kolem sebe, v přírodě, v každém díle stvořené člověkem. Vnímání krásy Šíp popisuje takto: *„Vidět krásu barev, světla a stínů, tvarů a jejich linie, slyšet čistotu a barvu tónů, jejich melodie a harmonie v hudebním útvaru, vnímat krásu rytmu, pohybu, lidské řeči“* (Šíp, s.9, 1985).

Scholu lze navíc zařadit do hudebně zájmových činností. Na společných schůzkách se však můžeme setkat i s dalšími možnostmi, jak děti rozvíjet. Do zájmových činností, které se zaměřují spíše na hudební stránku, můžeme například zařadit hru na hudební nástroj, hry na dětské hudební nástroje, ať už Orffovy nebo nástroje vlastnoručně vyrobené, hry s hudbou, poslechové činnosti, sborové a sólové zpěvy a další (Pávková, 2002).

Hudební výchova v současnosti se snaží pomocí hudebního projevu vytvářet a pěstovat v dětech vztah k hudbě. Jedna z možností, jak se dostat do bezprostředního kontaktu s hudbou je pohyb, který je s ní velmi úzce spojený. Spojení hudby a pohybu mají nejraději děti v předškolním věku. S pohybem také souvisí gestika, kterou popisuje Jenčková (1992, s. 47): *„Do gestického projevu jedince patří uvědomělá nebo bezděčná gesta, tj. používání výrazových pohybů rukou, paží a prstů odděleně nebo v součinnosti s pohybem těla.“* Právě pomocí gest děti reagují na texty, které jsou v písních. Pohyb tak společně s hudbou utváří celou píseň a může vynášet na povrch vnitřní prožívání dítěte a jeho uspokojení z hudebního projevu. Pro vedoucího je to skvělá zpětná vazba, díky níž může zjistit, zda dítě píseň pochopilo po obsahové i hudební stránce, dětskou empatii a prožitek z celé činnosti.

4 CHARAKTERISTIKA PROJEKTU

Pro tvorbu bakalářského projektu jsem si vybrala malou scholu Berušky, která působí ve vesnici, ze které pocházím. Projekt je zaměřen na roční plán aktivit, které budou moci využít vedoucí volnočasového kroužku. Aktivity jsou zaměřeny především na hudební rozvoj dítěte, ale jsou také obohaceny o dramatickou, výtvarnou či pohybovou stránku nebo o duchovní rozměr.

4.1 Cíl projektu

Předmětem projektu je navržení ročního setkávání scholy Berušky, do které chodí asi 12 dětí v předškolním a mladším školním věku, tzn. děti ve věku od 3 do 8 let.

Hlavním cílem projektu je vytvořit plán aktivit, který bude schole sloužit během celého roku. Cílem plánu aktivit je to, aby děti mohly plně využívat své talenty, rozvíjet se, utvářet přátelské vztahy a smysluplně trávit volný čas.

Mezi dílčí cíle pak patří:

- vytvořit prostředí, kde se děti budou scházet a utvářet vzájemné přátelské vztahy.
- budovat základní hodnoty pro křesťanský život, díky včleněním do společenství, tvořením sebeúcty, vnímáním krásy a velikosti života
- využívat hudbu jako prostředek radosti a uvolnění
- seznámit děti s lidovými a křesťanskými tradicemi během liturgického roku pomocí literárních příběhů a praktických činností

Prostředky k dosažení cíle jsou čtení příběhů, zpívání dětských písní, návštěvy dětské mše svaté, modlitbou na schůzkách a provozování aktivitami, při kterých děti budou moci pocítit radost, odpočinek a úspěch.

4.2 Charakteristika současného stavu – SWOT

Jak již bylo popsáno v kapitole historie, malá schola Berušky vznikla z velkého zájmu dětí o scholu. Byla vytvořena schola malá, která byla vhodně uzpůsobena i pro mladší děti. Scholička funguje již deset let. V průběhu této doby se měnili vedoucí, ale nebyl nikdy utvořen plán setkávání, zakotvení v tématu, nebyly stanoveny cíle pro scholu. V níže uvedené SWOT analýze je popsána aktuální situace scholy.

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zájem dětí a rodičů • Podpora obce a farnosti • Lokalita • Sezónní akce 	<ul style="list-style-type: none"> • Finance • Zázemí • Způsob vedení
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zlepšení prostorů • Setkávání schol • Mimořádné akce • Finanční příspěvek rodičů 	<ul style="list-style-type: none"> • Nejistota prostředí • Nemoci • Růst nákladů

Silné stránky

Zájem dětí a rodičů – obec Poteč má pouze kolem 750 obyvatel, ale žije zde mnoho věřících i rodin, které se snaží děti k víře vést. Celkově má farnost Valašské Klobouky má mnoho lidí, kteří sdílejí křesťanské hodnoty. Z tohoto důvodu je o takové zájmové útvary v oblasti neustále zájem ze strany rodičů, ale i dětí.

Podpora obce a farnosti – při pořádání jakékoliv akce scholu vždy obec i farnost podpoří. Je to velká výhoda pro scholu, protože tyto dvě složky velmi dobře spolupracují i při pořádání mši svatých, potečských hodech u kapličky svatého Václava, při výročí svěcení kaple nebo svěcení adventního věnce, kde schola každoročně zpívá písně.

Lokalita – již zmínka v prvním bodě hovoří o tom, že schola je v prostředí s hojným zastoupením křesťanských založených rodin. Je tedy vzácností, ale ne překvapením, že v tak malé obci fungují dvě scholy.

Sezónní akce – množství pořádání akcí. Ty začínají v září hody u potečské kapličky, později svěcením adventního věnce a zpívání u stromečku, které probíhá na druhý svátek vánoční. Mezi jednu ze sezónních akcí bych zařadila i společné bobování schol. V postní době scholy pořádají křížovou cestu přírodou na Dělanovec, kde je kaplička zasvěcená Panně Marii se studánkou.

V měsíci květnu se pořádají v kapli v Poteči májové pobožnosti pro děti. Schola jezdívá také na setkání schol v Lidečku nebo na svatém Hostýně.

Slabé stránky

Finance – jelikož finanční příspěvky schola dostává pouze od obce, jsou omezené. Proto má menší možnosti v nakupování a zajišťování materiálů, které jsou potřebné pro chod scholy.

Zázemí – jak bylo zmíněno v kapitole 2.2 zázemí, nyní se schola schází na obecním úřadě, který není zcela vyhovující. Pokud se na obecním úřadě konají schůze zastupitelstva nebo další akce, schola se musí přizpůsobit a využívat například prostory spolku myslivců.

Způsob vedení – setkání scholy se plánuje několik dní předem a většinou nemá návaznost na další setkání. Činnosti nejčastěji navazují na události v liturgickém roce, ale aktivity jsou sestavovány nesystematicky bez jakéhokoliv plánu.

Příležitosti

Zlepšení prostorů – vyvíjíme snahu o vytvoření prostoru, který bude pevným místem, kde se scholy budou moci setkávat a vybudují si zde příjemné prostředí.

Setkávání schol – ve farnosti Valašské Klobouky je mnoho schol, proto může být skvělou možností se setkávat společně s okolními scholami a plánovat si společné akce či společný výlet všech schol z celé farnosti

Mimořádné akce – pořádání speciálních událostí, které můžou připravit scholy pro veřejnost a rodiče. Tímto způsobem můžeme více ukázat to, co ve schole během setkání děláme. Ke konci roku například uspořádat odpoledne se scholou, kde děti zazpívají písničky, které se naučily nebo prodávat výrobky, které děti vyrobily a dobrovolný příspěvek veřejnosti by potom sloužil na provoz scholy.

Finanční příspěvek rodičů – s obnosem, který schola dostává, musí velmi opatrně hospodařit a není možnost investovat do větších projektů. Jedna z možných variant je, aby rodiče na začátku roku platili malý poplatek na scholu.

Hrozby

Nejistota prostředí – schola nemá jistotu ve svém zázemí. V tomto aktuálním období tak musí vždy pohotově reagovat, pokud selže plán s místem, kde se měla setkání scholy realizovat.

Nemoci – Poteč je malá obec, kde se děti znají a setkávají se v mateřské i základní škole. Pokud se tedy mezi dětmi objeví nemoc, může tento fakt ovlivnit to, že nějakou dobu na setkávání scholy přijde výrazně méně dětí.

Růst nákladů – postupné navyšování cen může i negativně poznamenat scholu v nakupování potřebných pomůcek na tvoření, hry a mnohé další aktivity. Schola má omezené možnosti financování.

4.3 Novost a potřeba projektu

Jak můžeme ve výše popsané SWOT analýze vidět, v kategorii slabých stránek je uvedeno, že schola byla vždy vedena velmi různorodě, neměla žádný řád a vytvořený plán. Proto může tento bakalářský projekt sloužit vedoucím, kteří mohou aktivity využívat a inspirovat se jednotlivými tématy.

Ve vytvořeném projektu je uveden také předběžný rozpočet, díky kterému schola může předpokládat náklady pro daný rok. Pokud by potřebovala více peněz, vedoucí můžou požádat obec nebo farnost o finanční podporu. Jedna z dalších možností je, že na začátku roku rodiče pro potřeby scholy přispějí finančním obnosem.

4.4 Návaznost na sociálně pedagogickou teorii

Schola se snaží v dětech budovat nejen základní křesťanské, ale i morální hodnoty, které jsou pro společnost typické. Může pomáhat dětem kvalitně budovat jejich žebříček hodnot. Každý člověk má své priority, kterými se řídí a také ovlivňují jeho chování. Má-li někdo svůj žebříček hodnot nesprávně poskládaný, může docházet k odchýlkám a sociálně nežádoucím jevům, jako je bezdomovectví, užívání návykových látek a jiné. Tyto sociálně patologické jevy mohou být způsobeny tím, že jedinec netráví svůj čas kvalitně. Schola proto může díky nabízenému programu a smysluplně strávenému času působit jako primární prevence.

Společným setkáváním a prohlubováním jednotlivých témat setkání mohou děti ve schole zakusit sounáležitost ve skupině. Docházením do scholy se děti začleňují do skupiny a mohou zde zažívat přijetí, lásku, podporu a otevřenost.

4.5 Etické aspekty projektu

Při nácviu a využívání písni se ve schole budeme řídit autorským zákonem č. 121/2000 Sb. Paragraf třicet pět pojednává o *užití díla v rámci občanských či náboženských obřadů nebo v rámci úředních akcí pořádaných orgány veřejné správy, v rámci školních představení a užití díla školního*. (Zákony pro lidi, online)

Ze zákona tedy vychází, že pokud je dílo využíváno pro náboženské obřady, účinkují-li v něm především děti a není využíváno pro hospodářský a obchodní prospěch, tak se na dílo nevztahují autorská práva.

V projektu jsou předloženy jednotlivé aktivity, u kterých je řádně uveden zdroj, odkud pochází. Pokud u aktivit není uveden zdroj, autorem je tvůrce bakalářského projektu, který vychází z vlastní zkušenosti a poznatků.

Schola byla založena jako chrámový sbor, který doprovází bohoslužby. Její podstata je duchovní a náboženská. Budeme se však snažit vytvořit multikulturní prostředí. Schola bude přístupná pro všechny děti bez náboženské a rasové odlišnosti, pokud děti a rodiče projeví zájem scholu navštěvovat.

5 POPIS PROJEKTU

5.1 Harmonogram projektu

Celoroční plán pro scholu Berušky je plán aktivit na celý rok, který vedoucí může využívat. Začíná v září, kdy se otevírá mnoho dalších volnočasových kroužků. Během září si děti vybírají kroužky, které budou navštěvovat. Různá zařízení nabízí dětem varianty trávení volného času. I schola je jednou z možností k trávení volného času. Děti by se setkávaly od konce září až do konce června. Během letních prázdnin by se schola přerušila, stejně jako ostatní zájmové kroužky, a pokračovala by opět od nového školního roku. Trvání jednoho setkání by bylo devadesát minut a probíhalo by dvakrát do měsíce. Vždy první a třetí týden v měsíci. Dále bychom se setkávali při různých příležitostech, kde bychom jako schola působili (vystoupení, setkání schol, zpívání na mši svaté nebo u vánočního stromu).

5.1.1 Téma na celý rok

Jedním ze znaků celého ročního setkávání pro scholu bude doprovázení příběhy z knihy Chaloupka na vršku (Šárka Váchová, 2022). Celoroční setkávání se ponese v duchu tématu „Schola jako naše chaloupka“. Schola bude představovat chaloupku, která je místem setkání, kde se děti mohou cítit příjemně, zaujímat své místo ve skupině přijetím a tvořením přátelských vztahů.

5.1.2 Roční plán setkávání

V následující tabulce je přehledně uvedeno, jaké oblasti a aktivity nás budou celý měsíc provázet. Z aktivit, která budou doprovázet jednotlivá setkání, to jsou příběhy z Chaloupky na vršku a píseň, kterou si děti budou celý měsíc osvojovat.

Září	Uvítání a seznámení
Říjen	Tvoření pozitivního klimatu ve skupině Jak děti pekly brambory Píseň: Nejsi sám
Listopad	Posilování pozitivních vztahů ve schole, Dušičky Jak to bylo na dušičky

	Píseň: To jsem já
Prosinec	Spolupráce ve skupině, tematika Vánoce Jak byla po Vánocích svatba Píseň: Sláva na výsostech Bohu
Leden	Využití poslechových činností a rozvoj představitivosti, Tři králové Jak to bylo na tři krále Píseň: Radost
Únor	Budování pozitivního vztahu ke hře na hudební nástroj, masopust Jak to bylo o masopustu Píseň: Jo ho ho
Březen	Využití dramatizace, postní doba Jak píšťalka pomohla Píseň: Byl člověk jako já
Duben	Propojení hudby a pohybu, Velikonoce Jak se pomlázky ztratily Píseň: Strom
Květen	Kontakt s přírodou, připomínka Panny Marie Jak kluci hledali poklad Píseň: Pán Bůh, když pracoval
Červen	Závěr a rozloučení Jak to bylo o slunovratu Píseň: Možná, že jsme malí

5.2 Pravidelné aktivity

Během celého roku budou ve schole každé setkání doprovázet pravidelné aktivity. Patří mezi ně modlitba na začátku a na konci setkání, dále celý měsíc nás bude doprovázet jeden příběh z Chaloupky na vršku a píseň, kterou se první setkání naučíme. Jednou z pravidelných činností bude účastníček, který se bude využívat při zahájení setkání. Více v kapitole 5.2.2 Účastníček.

5. 2.1 Modlitby setkávání

Charakteristikou každého setkání bude modlitba na začátku a na konci. Modlitba bude vždy symbolizovat zahájení a ukončení scholy. Zároveň to bude společný čas setkání, ztišení a zastavení, a bude probíhat tak, že se účastníci setkání sesednou do kruhu.

- **Na začátku**

Na začátku modlitbu zahájí vedoucí, který se pomodlí vlastními slovy. V rámci aktivity účastníček se děti mohou zapojit tím, že zapíchnou do „hracího pole“ nějakou vybranou postavičku a řeknou svou modlitbu. Úvod zakončíme modlitbu-Otče náš, Zdravas Maria nebo Anděle Boží. Poté s dětmi navážeme na minulé setkání, na pohádku, kterou jsme četli. Pokud bude dětem zadán úkol, tak si popovídáme o tom, zda a jak jej splnily. Na závěr si s dětmi zazpíváme píseň, kterou jsme se na předchozím setkání naučili.

- **Na konci**

Závěrečná modlitba bude spojena s reflexí. Vedoucí bude provázet modlitbu vlastními slovy, popíše aktivity, které ve schole probíhaly a tím si děti zpětně uvědomí, co všechno dělaly. Poté se děti mohou k modlitbě připojit a modlitbu uzavřeme nějakou ze základních modliteb nebo naučenou písní.

5.2.2 Účastníček

Slovo „účastníček“ je ve scholičce již několik let využíváno. Je to jedna z tradic, která vznikla na počátku scholičky. Slouží především k motivaci, aby děti do scholy pravidelně chodily. Na začátku setkání si děti v účastníčku zaznamenají, že přišly a tímto způsobem pokračují i na další schůzce. Na konci roku se účastníček vyhodnocuje. Vyhlásí se, kdo nejčastěji do scholy chodil. Účastníček je pro každý rok vytvořen nový, aby byl pro děti atraktivní. Snažíme se, aby měl přesah, proto na začátku roku vždy smysl účastníčku vysvětlíme, aby neměl jen funkci motivační.

Vzhledem k tomu, že nás celý rok ve schole budou provázet příběhy z Chaloupky na vršku, vytvoříme účastníček jako veliký kopec, na kterém bude stát chaloupka a povede k ní cestička vytvořená z políček. Políček bude tolik, kolik bude jednotlivých setkání scholy. Na první schůzce si děti vytvoří postavičku, kterou si poté zapíchnou na první políčko a každé setkání posunou. Cílem cesty po účastníčku bude chaloupka. Účastníček budeme používat také při modlitbě na začátku scholy, kdy budou děti moci říct i svou vlastní modlitbu. Jelikož na kopečku zpočátku nic nebude, za každou modlitbu na něj mohou děti zapíchnout kytičku, zvířátko nebo strom. Celý účastníček bude představovat naše společenství scholy, kde každé dítě má pevné místo, a také ukotvení všech našich modliteb.

5.2.3 Četba příběhu

Celý rok scholu budou doprovázet pohádky z Chaloupky na vršku. Chaloupka na vršku vypráví o čtyřech malých dětech, které společně prožijí mnoho společných chvil. Každý příběh je vyprávěn v některém měsíci a doplněn říkadly, pořekadly, lidovými písničkami, pranostikami, křesťanskými svátky, zmínkami o svatých a ponaučeními, které jsou charakteristická pro daný měsíc.

Na prvním setkání v měsíci dětem přečteme příběh pro konkrétní měsíc. Díky četbě si s dětmi můžeme vyprávět o činnostech, které jsou typické pro daný měsíc a mohou nám pomoci vysvětlit a pochopit dětem události, které probíhají v liturgickém roce. Příběh nás bude doprovázet i další setkání, kdy na něj navážeme aktivitami.

Pracovat s pohádkou můžeme různými způsoby, které můžeme najít například v publikacích *Umíte to s pohádkou?* od Sylvie Dolákové (2015), *Cesta do pohádky* od Jitky Míčkové (2019) a v mnoha dalších. Děti mohou pohádku klasicky postupně převyprávět od začátku až do konce. Dále můžeme zařadit i kladení otázek, kdy po přečtení budou vedoucím zodpovídat otázky z pohádky. Jednou z dalších možností je obrázková osnova, kdy děti dostanou obrázky z příběhu a budou je muset správně uspořádat za sebou podle děje. Následně mohou pomocí obrázků děj popsat.

5.2.4 Návik písně

Schola je původně pěvecký sbor, který obohacuje liturgii. Proto se i ve scholičce bude každý měsíc cvičit píseň. Píseň navazuje na téma, které probíráme, nebo na události v liturgickém roce.

Před samotným nácvikem je vhodné dětem nejdříve píseň pustit na CD nebo internetu, aby si ji mohly poslechnout a vytvořit představu, jak píseň zní. Děti budou motivovány se píseň naučit. Následně budou probíhat krátké aktivity rozezpívání, aby děti správně pracovaly s dechem a procvičení hlasových schopností. Po rozezpívání bude probíhat samotný nácvik. Nejdříve se budou učit zapamatovat pouze text. Vedoucí rozdělí píseň na části, které po něm děti zopakují. Až zvládnou celou píseň opět budeme po částech děti učit i melodii, poté spojíme všechny části, až vznikne celá píseň.

Aktivity na rozezpívání

Sirána: Dirigent (může být i dítě) ukazuje rukou výšku tónu. Sbor (děti) podle dirigenta zpívají. (zpívá se nejlépe samohláska a nebo o). Vyšší level viz vícehlasá glissanda.

Had: hluboce se nadechneme, při výdechu budeme vydávat jemně sss a snažíme se vydržet o nejdéle

Výdech: nádech- zhluboka se nadechneme nosem a vydechneme. Toto cvičení uděláme třikrát.

Brnění rtu: rozpohybujeme rty brněním. Budeme brnět jako auto, řazení auta,

Mimemamou: s dětmi cvičíme výslovnost a rozpohybování svalů. Toto slovo opakujeme několikrát za sebou.

Většina písní, které se děti budou učit během roku, je od skupiny Brouci. Brouci jsou současná skupina především dětí, ale i dospělých, kteří je hudebně doprovází. Vydali dvě CD. První se jmenuje Nemusím se bát, kde nalezneme jedenáct písní. Speciálním bonusem v CD jsou nahrávky každé písně bez zpěvů, pouze s hudebním doprovodem. Písně jsou veselé, pestré, v textech jednoduchým způsobem mluví o Bohu, který může být blízký dětem. Druhé CD se jmenuje Brouci zpívají koledy, a jak již název naznačuje, obsahuje je deset koled. Můžeme zde najít koledy, které jsou populární a známé, ale většina z nich tvoří vlastní texty a hudba skupiny (Brouci, online, 2023).

5.3 Jednotlivá setkávání

V níže uvedených kapitolách je podrobně popsán průběh jednotlivých setkání v daném měsíci. Nejprve budou rozepsány cíle, kterých budeme chtít dosáhnout během setkání, následně popis jednotlivých aktivit, a nakonec ukončení setkání.

5.3.1 Září

V září proběhne pouze jedno setkání z toho důvodu, že na začátku měsíce děti začínají po letních prázdninách chodit opět do mateřské nebo základní školy. Občas nějakou dobu trvá, než si děti po dvou měsících volna zvyknou na změnu. Z toho důvodu bude tedy začátek scholy až třetí týden v měsíci.

1. setkání

Cíl setkání:

- děti se navzájem setkají a zapamatují si svá jména
- děti si vyrobí postavičku, prostřednictvím této aktivity procvičí jemnou motoriku a také upevní své místo ve skupině
- děti posílí své komunikační dovednosti a postřeh
- děti si osvojí základy rytmizace, udržení tempa a koordinace pohybů

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení setkání a účastníček**

Stoupneme si do kruhu a chytíme se za ruce. Vedoucí zahájí modlitbu ve znamení kříže a doprovodí ji děkovnou modlitbu za to, že se můžeme společně setkat a za každého, kdo do scholy přišel. Vedoucí pronese také prosbu za celý rok, ať si všichni společný čas ve schole užijeme. Na závěr připojí modlitbu Otče náš.

- **Aktivita Klubíčko**

Po modlitbě, než začneme další činnosti, zařadíme jednoduchou aktivitu k seznámení, aby děti vzájemně věděly, jak se jmenují.

Popis: Ten, kdo začíná, drží začátek klubíčka, které pak hodí dalšímu dítěti. Ten, kdo drží klubíčko, řekne své jméno a něco málo přidá například jaké jsou jeho koníčky, zájmy, s čím si rád hraje, jaké má rád jídlo, zvířátko, atp.

- **Představení pohádky Chaloupka na vršku a účastníčku**

Představíme dětem knihu, z které budeme celý rok číst tak, že si přečteme úvod z knihy a představíme tím hlavní postavy, které v pohádce vystupují - děti Honzík, Andulka, Martínek a Apolenka. Společně s knihou vysvětlíme a ukážeme „naši chaloupku“-účastníček. Popíšeme

dětem účastníček a vysvětlíme, že bude představovat naši scholičku. Celý rok budeme putovat po cestičce směrem k domečku, kde je cíl. Podobně jako jsou postavy v pohádce, tak v účastníčku to budeme my- a proto si vyrobíme postavičku, kterou si poté do něj zapíchneme. Vždy, když přijdou děti do scholy, budou si moct svoji postavičkou posunout na další políčko.

- **Výroba postavičky**

Postavička, kterou si děti vyrobí, bude představovat je samotné a budou ji používat celý rok v účastníčku, do kterého si postavičku po vytvoření zapíchnou.

Postup: Dětem připravíme šablonu (viz příloha č.1), kterou si dvakrát obkreslí a vystříhnou. Tyto šablony si přilepí na párátko nebo špejli, mohou dokreslit obličej, oblečení a vymalovat. Nakonec na postavičku napíšeme jméno dítěte. Během tvoření uděláme postaviček více, abychom byli připraveni, kdyby během roku přišel do scholy nový člen.

- **Seznamovací aktivity**

Jelikož je začátek školního roku a do scholy mohou přijít do scholy nové děti, je důležité ihned na začátku zařadit aktivity, které pomohou dětem se vzájemně seznámit a poznat.

Vytleskávání jmen

Nejdříve vytvoříme rytmus – dvakrát tleskneme o stehna a dvakrát o dlaně. Když tleskáme o stehna, řekneme své jméno, když o dlaně, řekneme jméno dalšího jedince v místnosti a on pokračuje dál.

Deka

Děti rozdělíme na dvě družstva. Mezi nimi budeme držet deku (látku). Z každého družstva přijde jeden jedinec blíže k dece, až budou připraveni, deka se spustí a oni budou muset co nejrychleji říci jméno kamaráda, který sedí naproti.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Stoupneme si do kruhu a v závěru setkání si zopakujeme opět aktivitu klubíčko v jiné podobě. Závěrečnou reflexi spojíme s modlitbou. Děti budou mít klubíčko, mohou říct, co se jim dnes líbilo, za co děkují a prosí. Nakonec řeknou: „Děkuji ti, Bože za...“, jelikož děti již budou znát jména doplní jméno dítěte a klubíčko mu hodí. Konec setkání zakončíme zpívanou modlitbou Anděle Boží.

5.3.2 Říjen

1. setkání

Cíl setkání:

- děti se seznámí s příběhem a povídáním si něm rozšíří slovní zásobu a komunikační dovednosti
- děti po poslechu pohádky dokáží popsat její obsah
- pomocí aktivity Brambor a lízátko děti dokáží aplikovat všechna jména dětí
- děti rozvíjí postřeh a pozornost při chytání míče
- děti si zapamatují slova písně a osvojí si její melodii
- nácvikem písně si děti budují pozitivní vztah k hudbě

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení setkání a účastníček**

Setkání zahájíme modlitbou. Sedneme si společně do kruhu, uprostřed kruhu budeme mít Chaloupku. Vedoucí vede modlitbu, kdy nejdříve poděkuje za každé dítě a možnost se setkávat. Poté jednotlivě po kruhu si děti posunou se svojí postavičkou a k tomu mohou říct samy modlitbu a poté si zapíchnout předmět. Zakončíme modlitbou Páně.

- **Čtení pohádky- Jak děti pekly brambory**

Po přečtení pohádky si s dětmi příběh znovu převyprávíme. Budeme si povídat o tom, co děti nejraději dělají na podzim, o jejich kamarádech.

- **Aktivita: Brambora a lízátko**

Aktivitu zařadíme po čtení pohádky, aby děti měly proměnu aktivit, zároveň navazuje na pečení brambor v pohádce.

Pomůcky: míč

Postup: Vytvoříme s dětmi kruh. Budeme mít míč, který si budeme házet. Nejprve řekneme jméno dítěte, kterému házíme a poté slovo brambora nebo lízátko. Jelikož děti mají raději lízátko, musí míč chytit, zazní-li po jejich jménu. Pokud však vysloví brambora, nesmí dítě míč

chytit. Když chytilo míč správně, pokračuje dál ve hře. V opačném případě musí doběhnout pro míč, předat spoluhráči po pravé ruce a oběhnout kolečko okolo dětí. (Hranostaj, online)

- **Nácvik písně Nejsi sám** - viz příloha č. 2

Nacvičíme s dětmi novou píseň. Nejdříve dětem píseň pustíme na CD. Během poslechu děti mohou tančit, přidat se zpěvem. Před samotným nácvikem zařadíme některé aktivity z kapitoly 5.2.4 Nácvik písně. Nejprve se s dětmi naučíme text opakováním, učíme se krátké úseky a postupně přidáváme. Jednotlivým částím přidáme i doprovod na kytaru.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Vedoucí převypráví dětem, co všechno na setkání společně dělali. Na jednu stranu místnosti položí bramboru a na druhou lízátko. Prostor mezi bramborou (nic moc) a lízátkem (skvělé) je škála, na kterou se děti postaví, jak si dneska setkání užily, jak se cítily. Děti se mohou vyjádřit slovně a říci, proč se postavily právě na to určité místo. Až všechny děti poví, co říci chtěly, vyzveme je, aby si do příště pustily draka nebo zkusily s rodiči opékat brambory v ohni. Na příštím setkání si o tom popovídáme. Stoupneme si do kruhu, chytíme se za ruce a setkání vedoucí zakončí modlitbou vlastními slovy a Anděle Boží.

2. setkání

Cíl setkání:

- dítě dokáže imitovat pomocí gest text v písni
- nácvikem pohybů k písni děti dokáží koordinovat své pohyby a rozvíjí hrubou motoriku,
- děti se pomocí aktivity Molekuly začleňují do skupiny
- aktivitou Když jsme všichni spolu děti dokáží přijímat jednotlivé členy do skupiny

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

S dětmi si sedneme do kruhu a doprostřed položíme účastníček. Nejprve se zeptáme dětí, zda splnily některou aktivitu, o které jsme si pokládali minulé setkání (opékání brambor, pouštění draka). Vedoucí zahájí modlitbu vlastními slovy, poté vyzve děti, aby si posunuly postavičkou a pokud chtějí, řekly modlitbu. Vedoucí zakončí modlitbou Zdrávas Maria.

- **Nácvik ukazovačky k písni** - příloha viz č. 2

Po zahájení si s dětmi nejprve zazpíváme píseň, kterou jsme se učili na předchozím setkání scholy. Po zopakování se s dětmi naučíme k této písni i pohyb.

- **Aktivita Když jsme všichni spolu**

Postup: Řekneme dětem, ať si každý vymyslí zvuk, který bude vydávat. Může to být spojením samohlásek, souhlásek, zvuk zvířete, předmětu, různé citoslovce. Je důležité, aby každý měl jiný zvuk. Vedoucí začne zpívat píseň na nějakou známou melodii, například- Pec nám spadla

Když jsme všichni,

když jsme všichni,

když jsme všichni spolu.

Tomáš dělá, Tomáš dělá,

Tomáš dělá bu, bu, bu. (všichni opakují)

Děti by se k vedoucímu díky známé melodii měly rychle přidávat a zpívat společně s ním. (Floriana D'Andrea, 1998, s. 28)

- **Aktivita Molekuly**

Pravidla: Děti se pohybují volně po vymezeném prostoru. Ve chvíli, kdy vedoucí řekne číslo, děti se musí spojit do skupiny ve stejném počtu. Pokud však vedoucí řekne jedna, děti musí zůstat stát na místě a když zazní nula, musí si dřepnout na zem. K volnému pohybu můžeme dětem pustit hudbu, když vedoucí řekne číslo, hudbu zastaví.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Na závěr si sedneme do kruhu a budeme mít uprostřed rozprostřené Dixit karty. Nejdříve vedoucí reflektuje celý průběh setkání, a poté položí dětem otázku: „Jak jste se dnes cítily ve schole“. Děti si podle toho kartu vyberou a popíší, proč si ji vybraly. Nakonec vedoucí ukončí modlitbou Otče náš.

5.3.3 Listopad

1. setkání

Cíl setkání:

- děti dokáží vnímat důležitost svátku Dušiček
- děti aplikují vědomosti o památce zesnulých
- nácvikem písně si dokáží zapamatovat text a melodii písně
- nácvikem písně rozvinou hlasové schopnosti a správnou artikulaci

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a modlitba účastníků**

S dětmi se na začátek pomodlíme. Modlitbu povede vedoucí a poté se k němu přidají děti i s aktivitou v účastníčku. Následně si budeme povídat o minulém setkání, o čem jsme si četli a zda splnily svůj úkol. Na závěr si zazpíváme písničku, kterou jsme nacvičovali během předchozích setkání.

- **Čtení pohádky - Jak to bylo na Dušičky**

Pohádku si s dětmi převyprávíme podle obrázkové osnovy. Budeme mít připraveny obrázky z příběhu

a děti je budou skládat podle toho, jak se příběh odehrával. U každého obrázku si povíme, co se odehrálo. Pohádka vypráví o svátku Dušičky. S dětmi se bavíme, co se v tyto dny dělá a proč, tímhle způsobem děti seznámíme s Dušičkami. Obrázky- viz příloha č. 3

- **Nácvik písně To jsem já - příloha č. 4**

Před nácvikem písně zařadíme některou z aktivit z kapitoly 5.2.4. Pustíme vždy kousek písně a pomocí opakování se s dětmi naučíme celou píseň.

- **Aktivita Jmenovky**

V listopadu neslavíme pouze svátek zesnulých, ale také svátek všech svatých. S dětmi si můžeme povídat o významu jejich jmen, a o svatých, kteří se také tak jmenovali. S dětmi si vyrobíme jmenovky.

Pomůcky: papír, fixy, pastelky

Postup: Děti samy nebo s pomocí napíší svá jména na papír a ozdobí. Děti poté kolem svého jména nakreslí, co rády dělají, vybarví svojí oblíbenou barvičkou, mohou na kartičku nakreslit cokoliv, co je charakterizuje.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Sedneme si s dětmi do kruhu. Uprostřed budeme mít vytvořený kříž ze svíček podle počtu dětí na setkání. Pod svíčky dáme nějaký ubrus nebo podložku kvůli bezpečnosti. Vedoucí shrne všechny aktivity, které jsme ve škole dělali. Budeme si posílat po kruhu zapálenou svíčku a děti budou moci říct jaká aktivita se jim líbila nejvíce, co je zaujalo nebo co chtějí říct Bohu, poté si zapálí svíčku. Až svíčka přijde opět na začátek, vedoucí ukončí poděkováním za společné setkání a modlitbou Anděle Boží. Nakonec dáme dětem úkol do příště, aby zapálily s rodiči svíčku na hřbitově.

2. setkání

Cíl setkání:

- děti rozvinou své sluchové dovednosti
- zopakováním písně si děti zautomatizují text a melodii
- děti integrují jedince do skupiny
- při manipulaci a práci s padákem děti rozvíjí pozornost a obratnost
- děti dokážou koordinovat pohyby při aktivitě s padákem

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Sedneme si s dětmi do kruhu a uprostřed budeme mít chaloupku. Vedoucí zahájí modlitbu vlastními slovy a modlitbou Otče náš, ke které se připojí i děti. Poté si po kruhu

děti budou posouvat svými postavičkami a také mohou přidat další věc doprovobenou modlitbou.

- **Aktivita Vyměň si místo**

Pravidla: Pro hru musí být lichý počet hráčů. Bude jeden dobrovolník, který půjde za dveře. Mezitím vedoucí rozdává dětem čísla, která si musí zapamatovat. Vždy mají dvě děti číslo stejné - tedy když máme děti dvanáct, rozdáváme čísla pouze do šesti. Děti si sednou do kruhu tak, aby stejná čísla byla od sebe co nejdál. Poté zavoláme dobrovolníka, kterému zavážeme oči. Ten stojí uprostřed a musí říct číslo od jedné do šesti. Děti s tímto číslem si musí vyměnit místa, aniž by je chytil. Pokud to zvládnou, hra pokračuje dál. Když se dobrovolník někoho dotkne, musí poznat, kdo to je. Poté si vymění role, rozdají nová čísla a hra začíná od znovu.

- **Hry s padákem**

Trpaslík a obr- do padáku vložíme jeden menší míč (trpaslík), chvíli si s ním hrajeme a snažíme se, aby nevypadl. Po chvíli přidáme větší míč (obr). Uvidíme, zda obr dohoní trpaslíka nebo trpaslík obra.

Měnička -Děti drží padák za úchytky u jednotlivých barev. Vedoucí řekne: „Místa si vymění ti, kteří drží zelenou barvu“. V ten moment nadzvedneme padák a děti, co držely tuto barvu, pod ním proběhnou.

Kdo se schoval?-Děti drží padák a mají zavřené oči. Vedoucí chodí okolo kruhu a dotekem vybere dítě. Až dá vedoucí pokyn, děti padák nazvednou a dají zpět do stejné polohy, pak otevřou oči a hádají, kdo zmizel.

(Hurdová, 2009)

- **Závěr setkání a reflexe:**

Sedneme si do kruhu a vedoucí shrne, co jsme během setkání dělali. Uprostřed budou poležená nakreslená kolečka. Vyzveme děti, aby postupně vybarvily kolečko barvou, která bude znázorňovat, jak se cítí ve skupině (mohou použít i více barev). Následně děti vysvětlí, proč jejich kolečko má takovou barvu a mohou položit své kolečko zpět do středu. Mohou případně doprovodit pokládání kolečka slovy modlitby díky a proseb. Vedoucí zakončí společnou modlitbou Otče náš.

5.3.4 Prosinec

1. setkání

Cíl setkání:

- pomocí čteného příběhu se děti seznámení s vánočními událostmi
- nácvikem písňe si děti zapamatují text písňe a rozvinou své hlasové schopnosti
- tvorbou řetězu děti rozvíjí kreativitu a jemnou motoriku
- díky vzájemné spolupráci ve skupině děti sestaví vánoční řetěz

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Vedoucí zahájí modlitbu Otče náš a poté vyzve děti, ať si posunou postavou a připojí se k modlitbě. Uprostřed budeme mít čtyři svíčky a jen některé budou zapálené. Zeptáme se dětí, jestli ví, co to znamená. Pokračujeme otázkou, co je pro měsíc prosinec nejvíce charakteristické a na co se těší. Začneme navozovat na téma Vánoce, o kterých bude i pohádka.

- **Čtení pohádky - Jak byla po Vánocích svatba**

Dětem přečteme pohádku a pak se jich budeme ptát na otázky a uvidíme, jestli dávaly pozor. Ke konci už si jen budeme vyprávět, jak probíhají Vánoce u dětí a co se jim na nich líbí.

Na co se těšíme v prosinci? Víte, co je to advent? Co se peče o Vánocích? Co se snaží dělat Honzík, aby dostal něco od Ježíška? (dobré skutky) Kdo se narodil o Vánocích? Víte, jak se to stalo? Kdo všechno přišel do Betléma? Co se stalo, když vyšla první hvězda? (zasedli ke štědrovečerní večeři) Udržujete doma nějaké tradice? Jak probíhá u vás doma štědrý den? Co máte nejraději na Vánocích? Znáte koledy? Zaspíváte některou?

- **Nácvik písň Sláva na výsostech Bohu (Zpěvník pro scholy, online)**

Po čtení příběhu se naučíme s dětmi písň s vánoční tematikou. Nejdříve se s dětmi pomocí některé z aktivit rozezpíváme a poté se naučíme pomocí opakování po vedoucí písň.

- **Výroba vánočního řetězu**

Pomůcky: barevné papíry, nůžky, fixy, lepidlo, třpytky

Postup: Děti rozdělíme do skupiny. Ve skupině si nastříhají co nejvíce barevných proužků, které mohou různě ozdobit, fixem či třpytkami. Naneseme lepidlo na konec proužku a spojíme s druhým koncem. Vznikne nám kolečko, na které budeme navazovat provlečením dalšího proužku a spojením. Skupina tak vytvoří řetěz. Všechny skupiny poté mohou spojit všechny řetězy společně a vznikne jeden veliký.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Vezmeme vyrobený řetěz, vytvoříme kruh a sedneme si. Uprostřed budou samolepící hvězdičky, které si na začátku děti vezmou. Vedoucí vyzve děti, aby si každé jednu hvězdu vzalo, a řekne, aby ji připevnilo na řetěz. Děti poví, jaká aktivita se jim nejvíce líbila a jak se jim společně pracovalo. Vedoucí na závěr poděkuje v modlitbě za celé setkání a zakončí zpívanou modlitbou Anděle Boží.

2. setkání

Cíl setkání:

- děti dokážou shrnout vánoční příběh
- divadelním vystoupením děti rozvinou komunikaci, sociální dovednosti a jejich slovní zásobu
- děti při hraní divadla dokáží manipulovat s loutkami
- děti dokážou koordinovat své pohyby znamením zastavením hudby

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Vedoucí před scholou připíchne do účastníčku postavičky, které budeme využívat při další aktivitě. Sedneme si s dětmi do kruhu, vedoucí zahájí setkání děkovnou modlitbou a modlitbou Páně. Zeptáme se děti, jestli si všimly, že máme v naší chaloupce některé postavičky navíc. Budeme si povídat o vánočním příběhu, a který jsme si četli o minulém setkání. Namotivujeme děti, že si dnes zkusíme příběh narození Ježíška zahrát-viz aktivita níže. Vyzveme děti, aby si posunuly jejich postavičkou. Nakonec si zazpíváme píseň Sláva na výsostech Bohu.

- **Vánoční příběh**

Děti rozdělíme do dvou a více skupin. Jedno z dětí bude vypravěč a bude vyprávět příběh, který se stal o Vánocích, a to narození Ježíše. Ostatní děti budou mít postavy z příběhu na dřevěné paličce-papírovou loutku. Děti si společně nacvičí divadlo, které děti zahrají ostatním skupinám. Jedna skupinka bude hrát a další skupiny budou tvořit publikum. Celý příběh může vyprávět vypravěč, nebo se mohou s mluvením zapojit i děti jako konkrétní postavy. Postavy viz příloha č. 5.

- **Aktivita Vločky**

Na podlahu položíme připravené vločky z papíru, ale bude jich o jednu méně, než je dětí. Když pustíme hudbu, budou se děti pohybovat po prostoru. Když se píseň zastavíme, děti si musí co nejrychleji stoupnout na vločku. Na koho nezbude, vypadává ze hry. Poté zase jednu vločku odebereme, aby bylo stále o jednu vločku méně.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Poskládáme z vloček škálu a děti si stoupnou podle toho, jak se dnes ve škole cítily. Dále si stoupnou podle toho, jak se jim líbila aktivita vločky a hraní divadla, a nakonec se zeptáme, jak se jim spolupracovalo ve skupině. Stoupnutím na vločku můžeme nechat děti vyjádřit se k aktivitám, nebo něco dodat. Sedneme si do kruhu, naposledy si zazpíváme píseň a zakončíme modlitbou Páně.

5.3.5 Leden

1. setkání

Cíl setkání:

- pomocí četby příběhu děti dokážou odpovědět na odpovědi
- pomocí povídání si o příběhu a odpovídáním děti rozvíjí své řečové schopnosti
- nácvičením písně si děti zapamatují její text a melodii
- při zpěvu děti rozvíjí své hlasové schopnosti
- děti dokážou s pomocí vedoucího manipulovat s nůžkami
- děti si osvojí práci se štětcem

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Sedneme si s dětmi do kruhu okolo chaloupky. V účastníčku budeme mít zapíchnuté postavičky tři králů, o kterých si budeme po modlitbě povídat a uslyšíme o nich i v příběhu. Vedoucí zahájí děkovnou modlitbou svými slovy, poté se k němu přidají i děti, zároveň s aktivitou v účastníčku.

- **Čtení pohádky Jak to bylo na tři krále?**

Vedoucí dětem přečte příběh a po přečtení se děti bude ptát na otázky.

Otázky k pohádce:

Co přinesla Mařenka pro tři krále? (svěcenou křidu) Kam se králové vydali na cestu? (do Betléma se podívat na narozeného Ježíše) Jak se jmenují? (Kašpar, Melichar a Baltazar) Čeho se bál Herodes? (že mu Ježíš vezme korunu a stane se králem) Co se stalo s křidou, kterou Honzík s Martínkem vzali? (Kreslili s ní a pak ji ztratili.) Co udělala Andulka proto, aby měli křidu? (šla prosit do kostela) Chodí k vám tři králové? Co píšou na dveře? Umíte zpívat písničku, kterou zpívají?

- **Nácvik písně Radost -viz příloha č. 6**

S dětmi nacvičíme novou píseň, kterou si nejdříve pustíme a poté se budeme postupně učit jednotlivé části. Před samotným zpíváním zařadíme rozezpívání.

- **Výroba koruny**

Pomůcky: bílé voskovky, šablona koruny, vodové barvy, štětce, lepidlo nebo sešíváčka

Postup: Dětem dáme již předem připravenou šablonu (viz příloha č. 7) koruny, aby na ni mohly přímo malovat. Budou na ni malovat bílými voskovkami. Až budou mít hotovo, přetřou korunu vodovými barvami a jasně se jim ukáže obrázek, který si na korunu namalovaly.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Do středu místnosti dáme tři barevné kruhy. Jednotlivé barvy budou charakterizovat určitou aktivitu, kterou jsme s dětmi dělali-čtení, píseň, výroba koruny. Děti si po kruhu budou posílat vyrobenou korunu, kterou položí do toho kruhu, která aktivita se jim nejvíce líbila, u které se

cítily nejlépe. Děti mohou své umístění i odůvodnit. Společně zakončíme setkání zpívanou modlitbou Anděle Boží.

2. setkání

Cíl setkání:

- děti imitují gesta po vedoucí k písni
- děti dokážou koordinovat své pohyby s hudbou a rozvíjí hrubou motoriku
- poslechem hudby děti rozvinou své sluchové schopnosti
- děti dokážou reagovat na hudbu pomocí představivosti a fantazie
- pomocí vydávaných zvuků se dokážou orientovat v prostoru

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

• **Zahájení a účastníček**

Sedneme si do kruhu a uprostřed budeme mít chaloupku. Vedoucí zahájí modlitbu znamením kříže a modlitbou vlastními slovy poděkováním za možnost setkání. Pozveme děti, aby si posunuly postavičkou a připojily se svou modlitbou-díků, proseb, chval. Zakončíme modlitbou Zdravas Maria. S dětmi si připomeneme příběh, který jsme četli, povyprávíme znovu o třech králích a o tom, jaké to bylo, když přišli k dětem domů.

• **Ukazovačka k písničce viz příloha č. 6**

Zazpíváme si s dětmi píseň Radost, kterou jsme se naučili na posledním setkání. K písni nyní přidáme i pohyb, který se s dětmi naučíme.

• **Karneval zvířátek- Camille Saint Seanse**

Pomůcky: přehrávač, papírová kolečka, obrázky zvířátek

Postup: Děti mohou namalovat různá zvířátka, proto si pustíme skladby z díla Karneval zvířat. Děti budou mít papírová kolečka se svým jménem, pomocí kterých budou hlasovat. Karneval zvířátek obsahuje různé skladby, které by měly připomínat zvuk a charakteristiku zvířete. Dětem vždy pustíme jednu skladbu a pomocí hlasovacího kolečka, které přiřadí k obrázku zvířátka, budeme dětem připisovat body.

Po ukončení hádání si skladby můžeme pustit znovu, pohybovat se v rytmu a zvířátka napodobovat (slon-mohutně, silně, těžce a pomalu, klokan-lehce poskakovat, slepice-rychle, krátce, v podřepu, labuť-ladně, pomalu, lehce).

- **Aktivita Čtyři rohy**

Pomůcky: šátky, nástroje

Postup: Nástroje si vypůjčíme z místní školky nebo od malé scholy ve Valašských Kloboukách. Zavážeme oči dvěma dobrovolníkům. Rozdělíme děti do čtyř skupin, postavíme každou skupinku do jednoho rohu a přiřadíme jí některý hudební nástroj. Dobrovolníci se chytanou za ruce, vedoucí ukáže na některou ze skupin, která má začít hrát a dvojice musí podle sluchu k ní dojít, zatímco ostatní nástroje zůstávají potichu. Když dobrovolníci dojdou k místu, kde skupina hrála, vedoucí ukáže na další skupinu. Toto se opakuje, dokud neobejdou všechny hudebníky. Poté můžeme vystřídat dvojici a skupinám hudební nástroje.

(Floriana D'Andrea, 1998, s. 20)

- **Závěr setkání a reflexe:**

S dětmi sedíme v kruhu. Vedoucí shrne, co jsme během setkání dělali, a poté řekne dětem, ať si zkusí vymyslet zvuk, melodii, kterým by popsaly dnešní scholu. Půjde se po kruhu a děti vydají či zazpívají zvuk. Mohou také popsat, co právě jejich zvuk charakterizuje. Vedoucí zakončí modlitbou poděkováním za děti a modlitbou Otče náš.

5.3.6 Únor

1. setkání

Cíl setkání:

- děti dokážou uspořádat příběh pomocí obrázkové osnovy
- pomocí obrázku děti popíší děj příběhu, při kterém rozvíjí komunikační dovednosti
- děti se díky četbě seznámí s obdobím masopustu a postní doby
- děti podle instrukcí vytvoří masopustní koláče, při nichž rozvíjí jemnou motoriku a manipulaci s nůžkami
- tvorbou koláčů děti dokážou vnímat estetickou hodnotu

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Vytvoříme kruh okolo účastníčku a vedoucí začne modlitbu ve znamení kříže, kterou bude doprovázet svými slovy a poté se mohou přidat i děti, které si zároveň posunou o jedno políčko svou postavičku. Modlitbu zakončíme Zdravas Maria.

- **Čtení pohádky Jak to bylo o masopustu**

Vedoucí přečte příběh. Poté děti rozdělí do skupin a rozdá rozstříhané obrázky, které budou muset poskládat. Když všechny skupiny poskládají, musí společně obrázky seřadit podle toho, jak probíhaly v příběhu. Až vše složí, u každého obrázku se zastavíme a krátce převyprávíme příběh znovu. Popovídáme si o masopustu a postní době. Obrázky viz příloha č. 8

- **Nácvik píseň Jo ho ho-** viz příloha č. 9

S dětmi si nacvičíme novou píseň, kterou si děti nejdříve celou poslechnou. Před zpíváním zařadíme aktivity k rozezpívání. Až si děti píseň osvojí, můžeme přidat v refrénu jednoduchý pohyb. První doba – plesnutí o stehna, druhá doba – tlesknutí rukama, třetí doba – s překříženýma rukama plácnutí o hrudník.

- **Výroba koláčů**

Pomůcky: lepidlo, tužka, hnědý a bílý papír, čočka, rýže, mák, nůžky

Postup: Pomocí šablon si vystříhneme bílý a hnědý kruh. Hnědému kruhu vystříhneme prostředek, bude mít pouze obvod, který bude představovat kraj koláče, přilepíme jej na bílý kruh. Doprostřed nanese lepidlo a budeme posypávat různými ingrediencemi.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Sedneme si do kruhu a uprostřed budeme mít misky s čočkou, rýží, mákem a jednu prázdnou. Děti budou přicházet a do prázdné misky budou sypat vždy nějakou ingredienci a řeknou, co se jim dnes nejvíce líbilo. Zakončíme zpívanou modlitbou Anděle Boží.

2. setkání

Cíl setkání:

- děti při hře na nástroje rozvíjí své sluchové dovednosti
- využitím neobvyklých i klasických nástrojů děti budují pozitivní vztah ke hře na hudební nástroje
- děti dokážou ocenit hru na nástroj
- děti dokážou pomocí fantazie a představivosti vybrat vhodnou věc k hraní

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Vytvoříme kruh, kde budeme mít chaloupku. Vedoucí zahájí modlitbu znamením kříže a modlitbou Otče náš. Poté si děti posunou postavičkou a připojí i svou modlitbu. Vedoucí zakončí modlitbu svými slovy. S dětmi si připomeneme příběh, který jsme naposledy četli a zazpíváme píseň Jo ho ho, kterou jsme se minule naučili.

- **Hra s neobvyklými nástroji**

Hraj na cokoliv: Děti mají za úkol najít dva „nástroje“. Nesmějí si vybrat opravdové nástroje, musí najít věc, které vydávají zvuk (sáček, zvoněk, propiska...). Poté si společně budeme představovat, co děti našly, a na co všechno můžeme hrát.

Improvizace se dvěma zvuky a tichem: Všechny děti zavřou oči. Uvnitř kruhu mají všechny nástroje z minulé aktivity. Vedoucí bude stopovat tři minuty, během kterých děti mohou hrát na libovolné nástroje. Každý nástroj mohou použít pouze třikrát, může tak vzniknout například u dvou lidí odpovídání si na zvuky. Během těchto tří minut se taky mohou děti snažit o to, aby nastalo alespoň na 20 sekund ticho.

Improvizace s grafickými symboly: Děti si nakreslí ke svému nástroji z předchozí aktivity symbol, který symbolizuje jeho zvuk. Uděláme chvíli prostor na nakreslení, můžeme dětem s kreslením nebo vymýšlením symbolů pomoci. Když máme hotovo, položíme obrázky doprostřed kruhu. Vedoucí se pohybuje okolo kruhu a dotýká se různých symbolů, když se ho dotkne, musí zahrát zvuk nástroje, který je na obrázku.

- **Aktivita Bublifuk**

Pomůcky: nástroje-dřívka, triangl, tamburína, rumba koule, buben

Pravidla: Nástroje si vypůjčíme z místní školky anebo od scholy z Valašských Klobouk. Děti dostanou nástroje, některé s krátkým dozvukem a další s dlouhým dozvukem. Vedoucí pouští bubliny z bublifuku a děti si vyberou svoji bublinu, kterou pozorují. Nástroje, které mají krátký dozvuk, vydají zvuk, když bublina praskne a vyberou si znovu další. Děti, které mají nástroj s dlouhým zvukem, sledují bublinu a hrají na nástroj po dobu, co bublina letí. Když praskne, vyberou si zase další bublinu. Tak vzniká velice zajímavá a hezká hudba dirigovaná bublinami.

- **Závěr setkání a reflexe:**

S dětmi jsme v kruhu a uprostřed budeme mít nástroje. Vedoucí popíše jednotlivé aktivity, co jsme ve škole dělali. Poté se půjde po kruhu, dítě si vybere jeden z možných nástrojů, kterým může popsat své emoce, co se mu líbilo. Na nástroj může také něco zahrát a melodie bude charakterizovat jeho dojmy ze setkání. Po zahrání mohou děti pronést modlitbu. Nakonec zakončíme modlitbou Zdravas Maria.

5.3.7 Březen

1. setkání

Cíl setkání:

- děti dokážou porozumět čtenému textu
- děti porozuměním dokážou reagovat na kladené otázky a shrnout příběh
- děti dokážou vykreslit omalovánky, při kterých rozvíjí jemnou motoriku a kreativní myšlení
- nácvikem písně si děti zapamatují, osvojí naučenou píseň a rozvinou hlasové schopnosti

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Na začátku si sedneme do kruhu a položíme do něj chaloupku. Vedoucí začne modlitbu znamením kříže a pronese zahajovací modlitbu, poté nechá prostor pro děti, aby si šly posunout postavičku a případně se přidaly s jejich modlitbou.

- **Čtení pohádky Jak píšťalka pomohla**

Přečteme dětem příběh a po dočtení si příběh převyprávíme. Vedoucí se bude ptát dětí na otázky z příběhu.

Otázky k pohádce:

Děti se budou střídat a postupně převypráví příběh, který slyšely. Máte děti něco, co jste si odřekly v postě? Co potřebovali voják a tatínek? (voják jídlo, protože měl hlad a dlouho nejedl, tatínek vytáhnout z díry, do které spadnul) Jak to s nimi dopadlo? (děti pomohly tatínkovi dostat se z díry a vojákovi dal Toník práci, tak si vydělal na jídlo) Pomohli jste v poslední době někomu, doma mamince, babičce, kamarádovi? V postní době si nemusíme jen odříct sladké, ale můžeme se více snažit pomáhat lidem, kteří to potřebují, přesně tak, jak pomohly děti tatínkovi nebo i Šimon Ježíšovi během křížové cesty

- **Nácvik písně Byl člověk jako já** (Zpěvní pro scholy, online)

Před nácvikem písně se s dětmi rozezpíváme aktivitami s kapitoly 5.2.4 Nácvik písně. Následně se naučíme píseň po částech, které nakonec spojíme dohromady a děti si píseň osvojí

- **Omalovánky křížová cesta** (Děti a víra, online)

Dětem vytiskneme omalovánky jednotlivých zastavení křížové cesty. Než začneme malovat, povíme si s dětmi o křížové cestě, co znamenají a znázorňují jednotlivá zastavení. Děti omalovánky vymalují a jejich práci vystavíme na nástěnce.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Sedneme si do kruhu, kde vedoucí začne vyprávět o tom, co jsme ve škole dělali a rozdáme dětem papír a tužku. Řekneme dětem, ať nakreslí obličej, který bude znázorňovat to, jak se dnes cítily, mohou říct, co se jim líbilo, obličej děti popíšou. Vedoucí se pomodlí děkovnou modlitbu. Nakonec vyzve děti, aby se do příště co nejvíce snažily pomáhat doma mamince, tatínkovi, sourozencům nebo kamarádům, tak, jak to bylo i v pohádce.

2. setkání

Cíl:

- zopakováním písničky si děti zautomatizují píseň
- děti dokážou vyjádřit svým tělem zastavení křížové cesty
- děti dokážou reagovat a spolupracovat ve skupině
- děti dokážou integrování jednotlivé členy do skupiny a tvoří přátelské vztahy
- pomocí aktivity Kufr a Pantomima děti dokážou využít své logické a kreativní myšlení

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

S dětmi vytvoříme společně kruhu a v jeho centru bude účastníček. Na začátek se společně přežehnáme a vedoucí se zeptá dětí, zda splnily úkol z minulého setkání. Dětem po kruhu pošleme předmět. Ten kdo ho drží, může povídat. Vedoucí se pomodlí vlastními slovy, modlitbu Otče náš a dále se přidají děti, posunutím postavičky a modlitbou.

- **Křížová cesta a dramatizace**

Postup: Děti rozdělíme do skupinek, nejlépe po třech. Vezmeme omalovánky, které děti malovaly na prvním březnovém setkání. Každé skupince přidělíme zastavení, podle počtu skupinek mohou mít i více zastavení. Děti se zastavení pokusí znázornit jako sochy, obraz. Například, zastavení Veronika podává Ježíši roušku-jedno dítě bude představovat Ježíše, další Veroniku a poslední může být voják, obyčejný člověk, kříž atd... Dětem necháme čas, aby si mohly jednotlivá zastavení nacvičit.

Poté se budeme společně modlit křížovou cestu. Před začátkem každého zastavení přijde skupinka a vytvoří jejich sochu a vedoucí přečte text.

(Text - Fatym, křížová cesta pro děti 1, online)

- **Aktivita Kufr/pantomima**

Pomůcky: kartičky s pojmy

Pravidla: S kartičkami můžeme hrát kufr, kdy jedno dítě sedí na židličce, ukážeme nebo pošeptáme dětem slovo a oni je musí popsat tak, aby hádající slovo uhodl. Také můžeme jedinci říct slovo a on ho pantomimicky znázorní, zbytek dětí hádá.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Na závěr si sedneme do kruhu. Uprostřed budeme mít položený kříž z papíru a barevné lepící papírky. Každá barva bude něco charakterizovat - co se mi líbilo, co se mi nelíbilo, jak jsem se dnes cítil/a, prosba, poděkování, která mohou být propojená s modlitbou. Nakonec dáme dětem úkol, aby šly do příště na křížovou cestu. Zakončíme modlitbou Anděl Páně.

5.3.8 Duben

1. setkání

Cíl setkání:

- rozvoj pohybových schopností, obratnosti a postřehu, aktivní poslouchání pohádky a správné zodpovězení otázek,
- převyprávěním příběhu děti rozvinou svou slovní zásobu
- děti dokážou imitovat své pohyby podle znaků na videu
- děti koordinují své pohyby s hudbou
- nácvikem písně děti rozvíjí své řečové a hlasové schopnosti

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Na zahájení si s dětmi sedneme do kruhu, kde budeme mít i chaloupku. Nejdříve si s dětmi začneme povídat o tom, jak se měly, jestli si pamatují, o čem byl minulý příběh a zda splnily úkol, o kterém se mohou rozvykládat. Poté vedoucí začne modlitbou Zdravas Maria a přidá díky, prosby, chvály vlastními slovy, k němu se přidávají děti a při tom si posunou svojí figurkou. Nakonec modlitby si zazpíváme píseň, kterou jsme se učili v měsíci březen.

- **Čtení pohádky Jak se pomlázky ztratily**

Půjčíme si dataprojektor z fary nebo obce a promítneme dětem další příběh z pohádky Chaloupka na vršku. Po skončení příběhu si jej převyprávíme. Vyprávět ho budou děti tak, že řeknou kousek pohádky a další dítě bude navazovat. Každý bude mít možnost říct, co se mu v pohádce nejvíce líbilo a zaujalo. S dětmi si začneme vykládat o Velikonocích. Nachystáme si tři barvy papírů- zelená jako zelený čtvrtek, černá jako Velký pátek, bílá jako bílá sobota. Řekneme, co se v tyto dny děje v kostele a nakonec si povykládáme o velikonočním koledování.

- **Nácvik písně Strom** – viz příloha č. 10

Jelikož v dubnu, začíná všechno rozkvétat, nacvičíme s dětmi píseň Strom. Máme připravený dataprojektor, který můžeme využít k promítnutí videa, v němž malí zpěváci zpívají vybranou píseň. Děti ze školy si ji mohou nejdříve poslechnout a být motivovány k tomu, aby se ji samy naučily. Po skončení se lehce rozezpíváme, nacvičíme píseň po částech, a nakonec spojíme v jeden celek.

Hra na tělo

Na závěr setkání, na odreagování a změnu činnosti si na dataprojektor pustíme písničku The Greatest show a společně se naučíme ji doprovázet hrou na tělo. Dataprojektor si půjčíme od obce.

Odkaz na píseň The Greatest show- <https://www.youtube.com/watch?v=VldOnhk-jwo>

Varianty: Nejdříve můžeme cvičit jen jeden pohyb a postupně přidávat.

Rozdělíme děti na dvě skupiny a budou dělat pouze pohyby, které jim určíme.

Celou píseň společně.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Nakreslíme na papír strom, vedle položíme vystřižená srdíčka. Děti se budeme ptát proč si myslí, že jsou Velikonoce tak důležitým svátkem křesťanů, co se jim na nich nejvíce líbí. Vedoucí vždy napíše ve zkratce odpověď na srdíčko, pokud děti neumějí psát a přilepí na papír. Vedoucí zahájí modlitbu ve znamení kříže, poděkujeme za možnost se setkávat, za všechno, co jsme mohli společně zažít. Poté pošle předmět, kdy děti budou moci poděkovat, poprosit, říct co se jim dnes líbilo, za co jsou vděčné. Zakončíme modlitbou Otče náš.

2. setkání

Cíl setkání:

- zopakováním písně si děti píseň zautomatizují
- napodobováním děti dokážou vykonávat pohyby k písni
- výrobou zajíčka dítě dokáže manipulovat s pomůckami
- při tvoření dítě rozvine svou jemnou motoriku
- dítě dokáže gesty v písni koordinovat své pohyby a orientovat se v prostoru

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Sedneme si s dětmi do kruhu, kde budeme mít i účastníček. Začneme si povídat o tom, co děti zažily, co jim udělalo v poslední době radost. Zeptáme se, jaké byly Velikonoce a jednotlivé dny, o kterých jsme si minulé setkání povídali. Poté vedoucí začne vlastními slovy modlitbou a děti se k němu připojí s aktivitou chaloupky.

- **Ukazovačka k písničke - příloha viz č. 10**

K písni Strom přidáme i pohyb, který se s dětmi na setkání naučíme, a tím obohatím píseň o pohyb, zároveň budeme rozvíjet pohybovou i hudební stránku dítěte.

- **Tvoření zajíčka**

Pomůcky: chlupaté modelovací drátky a bambulky, barevný papír, nůžky, tužky, fixy, pohyblivá očička, rulička od toaletního papíru, lepidlo

Postup: Na ruličku nalepíme papír. Z modelovacích drátků vytvoříme zajíčkovi fousky, které nastříháme na tři kusy a uprostřed je smotáme dohromady a přilepíme na ruličku. Bambulku umístíme do místa, kde jsou smotané drátky, tím vznikne nos. Nad vousky přilepíme pohyblivá očička. Nakonec vytvoříme ouška tím, že si vezmeme dva rozdílné papíry, z jednoho vystříháme ouška větší a z druhého menší a ty následně slepíme k sobě. Poté je přilepíme je z vnitřní strany ruličky.

- **Just dance**

Dětem nejprve pustíme píseň, na kterou budou moci na ni volně tancovat a pohybovat se. Poté promítneme video na plátno a naučíme se s dětmi, pomocí napodobování pohybů lidí na videu, tanec k této písni.

Odkaz na píseň Every move I make
<https://www.youtube.com/watch?v=MPvnZILn6EY&list=RDQMwqdlEdh2RfE&index=4>

- **Závěr setkání a reflexe:**

Stoupneme si do kruhu a vedoucí shrne, co jsme ve škole dělali. Následně vyzve děti, aby znázornily nějaký pohyb, kterým by vyjádřily, jak se dnes cítily, nebo aktivitu, která se jim líbila. Děti postupně poví, co jejich pohyb představuje. Na závěr se vedoucí pomodlí svými slovy a modlitbu Otče náš.

5.3.9 Květen

1. setkání

Cíl setkání:

- děti dokážou seřadit obrázky podle děje
- děti pomocí obrázku dokážou formulovat část pohádky
- vyprávěním děti rozvinou své vyjadřovací schopnosti a vnímání časové posloupnosti
- děti nakreslením obrázku rozvinou kreativitu a jemnou motoriku
- kreslením si děti dokážou uvědomit vděčnost

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Ze začátku si sedneme s dětmi do kruhu okolo chaloupky. Před setkáním do políčka zapíchneme i postavu Panny Marie, kterou můžeme využít ze setkání v prosinci, kdy jsme hráli vánoční divadlo. Necháme ji tam po dobu dvou setkání, protože květen je měsíc Panně Marii zasvěcený. Vedoucí se pomodlí vlastními slovy a následně budou mít možnost děti přidat modlitbu a posunout si postavičkou. Zeptáme se, jestli vědí, co je to za postavu, o které si budeme vyprávět. Modlitbu zakončíme zopakováním písně s pohybem z předešlého měsíce.

- **Čtení pohádky Jak kluci hledali poklad**

Po přečtení pohádky položíme doprostřed obrázky - viz příloha č. 11. Děti obrázky poskládají podle děje příběhu a zároveň popíší pohádku pomocí obrázku. Když si ji převedyprávíme, navážeme na postavu Panny Marie, o které si s dětmi povídáme. Víte, s kým je spojen měsíc květen? Co víte o Panně Marii? Byly jste někdy na májové pobožnosti? Modlily jste se někdy růženec? Víte, jak růženec vypadá?

- **Nácvik písně Pán Bůh, když pracoval -viz příloha č. 12**

Tím, že i v květnu všechno roste, pučí a rozkvétá, můžeme si uvědomovat všechno okolo nás, za co můžeme být vděční, co Bůh stvořil. Píseň si poslechneme, rozezpíváme se a po částech naučíme, nakonec části spojíme a zazpíváme si celou píseň.

- **Aktivita Za co jsem vděčný?**

Pomůcky: Pastelky, fixy, papíry

Postup: Vzhledem k tomu, že jsme se učili píseň, kde děkujeme Bohu, za to, co stvořil, si s dětmi nakreslíme, za co jsou vděční ony. Rozdáme papíry a zadáme jim úkol, ať se pokusí vymyslet a nakreslit, za co jsou ony nejvíce vděčné Bohu (může to být rodina, oblíbené zvíře, jídlo, hračka, kamarádi, atp.).

Závěr setkání a reflexe:

Nakreslené obrázky si děti vezmou a sedneme si do kruhu, vedoucí začne modlitbu ve znamení kříže. Vezmeme postavičku Marie a budeme ji posílat po kruhu. Děti řeknou, co a proč nakreslily a poděkují za tu věc. Vedoucí ukončí modlitbou Zdravas Maria.

2. setkání

Cíl setkání:

- děti dokážou manipulovat s přírodninami
- děti dokážou napodobovat gesta po vedoucím
- nácvikem ukazovačky děti dokážou koordinovat pohyby s písní
- děti dokážou vytvořit růženec z přírodnin
- pomocí spolupráce ve skupině se dokážou všechny děti zapojit do tvoření růžence

- děti dokážou rozlišit základní barvy a rozvinou postřeh

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení setkání a účastníček**

Zahájení scholy začneme v kruhu okolo chaloupky. Vedoucí začne modlitbou Otče náš a poděkováním vlastními slovy. Následně se zapojí děti při aktivitě účastníčku. Zeptáme se, jestli si pamatují příběh, který jsme si četli a o kom jsme si povídali. Nakonec si zazpíváme píseň, kterou jsme se minule učili. S dětmi se přesuneme do přírody, kde budou probíhat další aktivity.

- **Nácvik ukazovačky k písni-** viz příloha č. 12

K písni Pán Bůh, když pracoval, připojíme pohyb, který bude píseň doprovázet. Nejprve si ukážeme jednotlivá gesta bez zpívání a poté propojíme i se zpěvem.

- **Výroba růžence**

Pomůcky: provázek, přírodniny

Postup: Jelikož jsme si s dětmi povídali o Panně Marii, tak si společně vyrobíme růženec. Dětem ukážeme, jak vypadá. Děti rozdělíme do skupinek. Jejich úkolem bude vytvořit růženec z přírodnin, které najdou. Můžeme jim dát pouze provázek, pokud bude potřeba. V případě, že by si děti nevěděly, jak růženec vytvořit, můžeme jim dát jeden do skupiny, aby měly pomůcku.

- **Aktivita Barevné praporky**

Pomůcky: praporky z krepového papíru (červená, zelená, žlutá), píšťalka, hudba

Pravidla: Děti dostanou tři barevné stuhy. Když bude hrát hudba, děti pobíhají po vymezeném prostoru. Když se hudba zastaví, musí vytvořit co nejrychleji zástup za vedoucím a mít v ruce barvičku, kterou drží i vedoucí vepředu.

Varianty:

Určíme tři starší vedoucí děti, které budou při zastavení hudby musí vybrat každý jednu barvu a zbytek dětí se za nimi zařadí.

Děti budou běhat a místo zastavení hudby pískneme na píšťalku a budou se muset zařadit k vedoucímu s barvou, což může děti více učit pozornosti a postřehu.

(Předškoláci, online)

- **Závěr setkání a reflexe:**

Sedneme si do kruhu a na zem položíme Dixit karty. Vedoucí začne modlitbu ve znamení kříže a shrne všechny aktivity, které jsme dělali. Vyzveme děti, aby si vybraly kartu, která bude znázorňovat, jak se dnes cítily ve škole a jak se jim spolupracovalo ve skupině. Děti se ke své kartě vyjádří a mohou přidat vlastní modlitbu. Vyzveme děti, ať se pomodlí jeden desátek růžence s rodiči. Setkání zakončíme modlitbou Zdravas Maria.

5.3.10 Červen

1. setkání

Cíl setkání:

- děti dokážou využít své hlasové dovednosti k nacvičení písně
- nácvikem písně si děti zapamatují text nové písně
- děti dokážou seřadit obrázky podle děje
- děti si dokážou propojit pohádku s obrázky
- děti dokážou ocenit hru na nástroje
- hrou na boomwhackery děti budují pozitivní vztah ke hře na hudební nástroje
- děti dokážou využívat jednoduchý rytmus a napodobovat hru na nástroj pomocí videa

Průběh setkání a popis hlavních aktivit:

- **Zahájení a účastníček**

Sedneme si s dětmi do kruhu okolo účastníčku a začneme se bavit o tom, co jsme dělali minule a zda splnily úkol, o kterém děti mohou povykládat. Vedoucí pronese modlitbu vlastními slovy a poté se k němu přidají děti. Na závěr si zazpíváme píseň, kterou jsme se učili minulý měsíc.

- **Čtení pohádky Jak to bylo o slunovratu.**

Přečteme dětem příběh. Následně skupině rozdáme rozstříhané obrázky, které budou muset poskládat. Poskládané obrázky budou muset seřadit podle posloupnosti děje příběhu, poté si jej s dětmi krátce převyprávíme. Obrázky viz příloha č. 13

- **Nácvik písně Možná, že jsme malí-**viz příloha č. 14

S dětmi nacvičíme píseň, jak je popsáno v kapitole 5.2.4 Nácvik písně.

- **Hra na Boomwhackers**

Seznámíme děti s tímto nástrojem. Každému přidělíme jeden, pokud jich nebude dostatek, děti si je prostřídají. Nejprve jim nástroje určíme podle tóniny a posadíme je postupně vedle sebe, aby lépe rozuměly. Jednou z možností, jak děti seznámit s tímto nástrojem je, že jim pustíme píseň Sunny na youtube. Na videu se ukazuje vždy barva, která má v danou chvíli hrát, takže dítě si dává pozor, kdy bude na řadě.

Odkaz na píseň Sunny- <https://www.youtube.com/watch?v=zkobSH99xKE>

S boomwhackry si s dětmi můžeme také zahrát píseň, kterou jsme se během minulého setkání učili. Na papíry nakreslíme barevná kolečka podle not, které jsou v jednotlivém taktu písniček. Děti se při hraní budou orientovat jen podle barev za sebou jdoucích. Kolečka můžeme odlišit velikostí, podle délky noty.

- **Závěr setkání a reflexe:**

Před zahájením aktivity vyzveme děti, aby si našly předmět, který bude představovat, jak se dnes cítily, nebo co se jim líbilo. Sedneme si a vedoucí zahájí modlitbu svými slovy, poté každý představí svůj předmět a důvod, proč si ho vybral. K tomu může vyslovit i svou modlitbu. Zakončíme modlitbou Otče náš.

2. setkání

Cíl setkání:

- dítě dokáže vnímat scholu jako místo, kde se celý rok setkávalo s kamarády
- dítě si dokáže vybrat píseň, kterou bude zpívat a rozvine své hlasové schopnosti
- pomocí závěrečného hodnocení a společným časem při opékání dítě dokáže ocenit hodnotu společného setkávání
- díky aktivitě Karaoke dítě zažije zábavu a uvolnění
- dítě dokáže zhodnotit uplynulý rok

- **Zahájení a účastníček**

Jelikož tohle bude poslední setkání scholičky ve školním roce, bude organizováno trochu odlišně než setkání předešlá. Zopakujeme si s dětmi celou modlitbu Otče náš, kterou můžeme zařadit do modliteb na začátku a na konci. Můžeme si společně zazpívat píseň z minulého setkání, případně jakoukoli jinou, kterou jsme se učili během celého roku.

- **Karaoke**

Karaoke bude vytvořeno jako zábavná aktivita. Bude zde slavná porota, která bude hodnotit děti, ale zároveň i děti budou moci hodnotit a být publikum. Děti si předem připraví píseň, kterou budou chtít zpívat, mohou zpívat jejich oblíbenou písničku anebo některou z písní, kterou jsme se učili během celého roku. Děti nemusejí zpívat samy, mohou zpívat i ve dvojicích. Pokud by někdo z dětí neměl zájem se zúčastnit, vymyslíme nějakou jinou variantu-říkat básničku, říct modlitbičku, zahrát divadlo s někým ve skupince a další.

Po všech vystoupeních, dostane každý svůj žeton, kterým bude moci hlasovat pro číslo, které se mu nejvíce líbilo. Na konci všechny oceníme a výherci dáme speciální cenu.

- **Závěr setkání a reflexe**

S dětmi si sedneme naposledy do kruhu okolo chaloupky. Podíváme se na naše putování k chaloupce. Na postavy, které se během putování na účastníčku objevily. Vedoucí poděkuje za všechny společné chvíle, co jsme zažili, poděkujeme za děti. Následně si děti vezmou své postavičky do ruky a připojí se s modlitbou, kdy budou moci ony samy poděkovat, zhodnotit co se jim nejvíce líbilo během roku. Děti si svou postavičku vezmou domů a mohou si ji zapíchnout do květináče, a i přes prázdniny být ve spojení se scholou.

- **Táborák-opékání**

Na závěr celého roku si s dětmi uděláme táborák u ohně, který bude symbolickým zakončením. U táboráku budeme zpívat známé písně a také ty, které jsme se naučili během roku.

6 TECHNICKÉ ŘEŠENÍ PROJEKTU

6.1 Organizační zajištění projektu

Kapacita dětí by měla být maximálně dvacet, kvůli velikosti prostoru a udržení rodinné atmosféry. V průměru do scholy dochází deset až patnáct dětí, se kterými pracují tři vedoucí. Vedoucí scholy plánuje a uskutečňuje setkání, zařizuje potřebné věci pro zajištění programu, komunikuje s rodiči a spolupracuje s vedením obce a knězem farnosti.

Jak je již zmíněno v kapitole 2.2 Zázemí, setkání schol nyní probíhají v zasedací místnosti na obecním úřadě. Děti zde mají prostornou místnost s židličkami. Za obecním úřadem je vybudováno dětské hřiště pro mateřskou školu, které lze po domluvě se starostou využívat. Pro venkovní aktivity je také využíván prostor před úřadem, kde je chodník a dvě travnaté plochy.

V průběhu let působení scholy byla vytvořena zásoba pomůcek. V přehledném rozpočtu, který je uveden níže v kapitole, tedy nejsou uvedeny všechny pomůcky v počtu, kolik dochází do scholy dětí. Schola by některé pomůcky pouze dokoupila. Do jejího inventáře patří zpěvníky Koinonia a Hosana. Z hudebních nástrojů je to triangl, rumba koule, dřívka a shaker vajíčka. Pro přehrávání hudby je využíván hudební přehrávač. Velká schola zakoupila vlastní kytaru, která je k dispozici i pro malou scholičku.

6.2 Přehledný rozpočet projektu

V níže uvedené tabulce jsou vypsány pomůcky, které jsou potřebné pro realizaci projektu. Zároveň je zde vyčíslena předběžná suma, která bude nutná k realizaci projektu. Díky informacím, které jsme získali z tabulky lze odhadnout, kolik peněz bude k realizaci aktivit scholy potřeba, a případně požádat o finanční podporu obec, farnost nebo o příspěvek rodičů.

Pomůcky	Počet	Cena
Papíry	2 ks	220,-
Barevné papíry	7 ks	130,-
Boomwhackry	1 ks	2000,-
Padák	1 ks	500,-
Nůžky	4 ks	160,-
Pastelky	4 ks	120,-
Fixy	2 ks	90,-

Lepidlo	4 ks	160,-
Vodové barvy	3 ks	160,-
Štětce	8 ks	80,-
Provázek	1 ks	30,-
Voskovky	2 ks	62,-
Svíčka	16 ks	35,-
Modelovací drátky	30 ks	46,-
Bambulky	30 ks	50,-
Pohyblivá očička	30 ks	50,-
Čočka	1 ks	40,-
Mák	1 ks	40,-
Rýže	1 ks	35,-
Míč	1 ks	70,-
Špejle	1 ba	38,-
Třpytky	3 ks	66,-
CELKEM		4 182,-

6.3 Propagace

Chceme-li, aby jakoukoli zájmovou činnost, včetně scholy, navštěvovalo co nejvíce dětí, je důležité kvalitně o dané nabídce informovat. Cílem propagace je to, aby se o fungování scholy dozvědělo co největší množství lidí, a ti, aby své děti k této aktivitě přivedli. Je mnoho možností, jak můžeme začátek setkávání propagovat.

Každou středu v obci probíhají mše svaté, kde můžeme po skončení bohoslužby pozvat všechny děti, aby navštívily scholičku Berušky, popřípadě oznámit rodičům či prarodičům, aby své děti a vnoučata přivedli.

Obec Poteč má místní rozhlas, kde se pravidelně hlásí důležité informace a události. Touto formou můžeme dát rodičům vědět o možnosti přivést děti do scholy.

Pro lepší propagaci je velmi užitečný i vytvořený plakátek, který můžeme pověsit na nástěnky v obci, dále ho zveřejnit na internetových stránkách a sociálních sítích farnosti a obce. Plakátek je v příloze č.15.

ZÁVĚR

V bakalářském projektu je popsán zájmový útvar malá scholička Berušky, určena pro děti předškolního a mladšího školního věku. Berušky poskytují dětem pestrý program zahrnující kromě nácviku písně například četbu pohádky či různé další aktivity. Nejedná se tedy pouze o doprovod mše svaté, který je podstatou scholy. Díky vytvořenému programu setkání děti mohou svůj volný čas trávit smysluplně.

Jedním z cílů je dosáhnout vnímání důležitosti a krásy hudby v životě dítěte. Neboť jak píše maďarský hudební skladatel Zoltán Kodály: *"Hudba je duševní potrava, která nemůže být nahrazena ničím jiným. Ti, kteří ji neužívají, umírají na duševní anémii. Není zdravého, duševního života bez hudby. Existují sféry ducha, kam pouze hudba vnáší světlo."* Dalším důvodem vytvoření bylo, aby děti dokázaly více vnímat křesťanské hodnoty a pomocí scholy zakusily krásu společenství plného přijetí každého jedince. Prostřednictvím scholy dochází k vytvoření zázemí se společnými zážitky a doprovázené esencí hudby a víry. Nácvikem písní, hudebními činnostmi, které lze doplnit o pohybové aktivity, hrou na nástroje děti rozvíjí růst jejich osobnosti. Využitím knihy Chaloupka na vršku se děti seznámí s lidovými tradicemi, ale také s významnými křesťanskými svátky během liturgického roku. Projekt dále nabízí mnoho různorodých aktivit, kterými se děti mohou všestranně rozvíjet.

Jedním z největších problémů, které při realizaci projektu mohou nastat, je nemožnost zajištění stálého prostoru pro uskutečňování. V této oblasti je důležité nejvíce soustředit pozornost na komunikaci a spolupráci s obcí nebo farností. Společně tak dojít k variantě, jak situaci vyřešit, aby schola měla pevné zázemí.

Tento bakalářský projekt slouží především pro vedoucí scholy, kteří pomocí něj mohou jednotlivé schůzky zrealizovat. Díky tomu, že je zhotoven podrobný plán aktivit na celý příští rok, může být využit a zjednodušit práci vedoucím zájmového útvaru. Předem naplánované projekt usnadní možnou spolupráci s obcí a farností. V projektu jsou také vyčísleny finance, které jsou pro projekt nezbytné a cenné při plánování.

Vytvořením tohoto projektu přináší nové postupy a metody práce s dětmi, které obohatí vedoucí či jednotlivá setkání. Zároveň vytvořit sjednocený tematický plán, kdy jednotlivá setkání na sebe vzájemně navazují.

SEZNAM LITERATURY

D'ANDREA, Floriana. Rozvíjíme hudební vnímání a vyjadřování: hry a cvičení pro děti od 5 do 10 let. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-717-8232-7.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Vydání druhé. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0030-7.

HERDEN, Jaroslav, Eva JENČKOVÁ a Jiří KOLÁŘ. *Hudba pro děti: vysokoškolská učebnice: studium učitelství pro 1. stupeň základní školy*. Praha: Karolinum, 1992. ISBN 807066522X.

HURDOVÁ, Eva. *Hrajeme si s padákem: hry s padákem, stuhami a šátky*. Ilustroval Edita PLICKOVÁ. Praha: Portál, 2009. ISBN 9788073675783.

HURNÍK, Lukáš. *Tajemství hudby odtajněno: hudební nauka s nadhledem*. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 8071692786.

LANGMEIER, Josef a Dana KREJČÍŘOVÁ. *Vývojová psychologie*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2006. Psyché. ISBN 80-247-1284-9.

LIŠKOVÁ, Marie. *Hudební činnosti pro předškolní vzdělávání*. Praha: Raabe, 2006. ISBN 80-863-0726-3.

PÁVKOVÁ, Jiřina, Bedřich HÁJEK, Břetislav HOFBAUER, Vlasta HRDLIČKOVÁ a Anna PAVLÍKOVÁ. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2002. ISBN 8071787116.

SEDLÁK, František. *Základy hudební psychologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1990. ISBN 80-04-20587-9.

ŠÍP, Ladislav. *Řeč tónů*. Praha: Horizont, 1985. ISBN 40-041-85.

ŠPAŇHELOVÁ, Ilona. *Dítě v předškolním věku*. Praha: Mladá fronta, 2004. ISBN 80-204-1187-9.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Děti a víra [online]. © since 2008 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://deti.vira.cz/>

Fatym: křížové cesty pro děti [online]. © 2023 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://www.fatym.com/view.php?navezclanku=velka-sbirka-krizove-cesty-pro-deti-pro-mladez-rodicu-a-deti-a-jine&cislocclanku=2017030050>

Hranostaj [online]. [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://www.hranostaj.cz/>

Konstituce o posvátné liturgii. *Sacrosanctum Concilium* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: https://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19631204_sacrosanctum-concilium_cs.html

Obec Poteč [online]. ©2023 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <http://www.potec.cz/>

Posvátná kongregace obřadů. *Musicam sacram: O hudbě v posvátné liturgii* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z:

<https://media1.wgz.cz/files/media1:52d29bfc6ab02.pdf.upl/Musicam%20Sacram%20-%20O%20hudb%C4%9B%20v%20posv%C3%A1tn%C3%A9%20liturgii.pdf>

Potečská schola [online]. © 2012 [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://schola-p.webnode.cz/>

Předškoláci [online]. Impression Media, © 2023 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: <https://www.predskolaci.cz/>

Římskokatolická farnost Ostrava-Hrabová: *Schola* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://farnost.hrabova.eu/taxonomy/term/26>

Římskokatolická farnost Valašské Klobouky [online]. ©2023 [cit. 2023-02-27]. Dostupné z: <https://faraklobouky.cz/>

Zákony pro lidi [online]. [cit. 2023-04-04]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/>

Zpěvník Brouci [online] [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: https://www.gimel.cz/newsletter/zpevník_brouci.pdf

Zpěvník pro scholy [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: <https://zpevník.proscholy.cz/>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1- šablona postaviček do účastníčku

Příloha č.2- píseň Nejsi sám + ukazovačka

Příloha č.3 – obrázky k pohádce Jak to bylo na dušičky

Příloha č.4- píseň To jsem já

Příloha č.5- vánoční postavy pro hraní divadla

Příloha č.6- píseň Radost + ukazovačka

Příloha č.7 -šablona na výrobu koruny

Příloha č.8- obrázky k pohádce Jak to bylo o Masopustu

Příloha č. 9 – píseň Jo ho ho

Příloha č. 10 – píseň Strom + ukazovačka

Příloha č.11- obrázky k pohádce Jak kluci hledali poklad

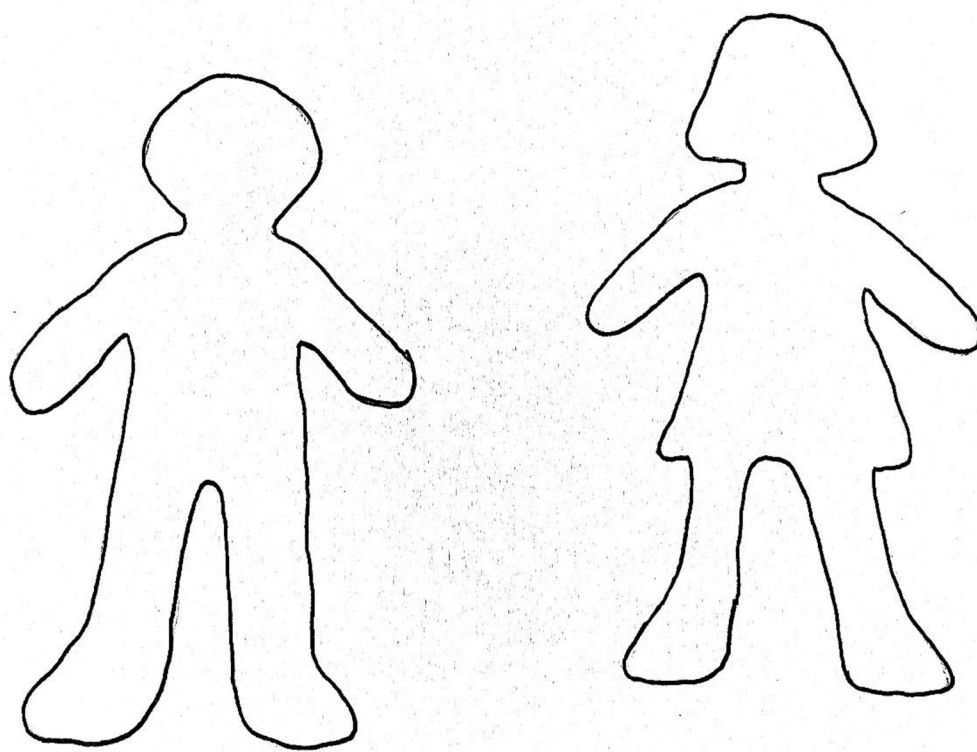
Příloha č. 12- píseň Pán Bůh, když pracoval + ukazovačka

Příloha č. 13- obrázky k pohádce Jak to bylo o slunovratu

Příloha č.14- píseň Možná, že jsme malí

Příloha č. 15 plakátek

Příloha č. 1- šablona postaviček do účastníčku

Nejsi sám

G Em₁ Hm D
Ooo Ooo Ooo

- Děti jsou rozdělena na dvě skupiny, první skupina zpívá druhé Ooo, poté naopak a nakonec společně

- Hm₁ A
1. Ze strachu Gedeon schovával se v poli, (ruce dáme na čelo, jakože se skrýváme)
Em₁
když Bůh jej zavolal, byl voják v plné zbroji. (narovnáme se a budeme stát v pozoru jako voják)
Hm₁ A Em₁
I já se nebudu pod peřinou bát, se mnou je Bůh vždycky napořád. (ukazujeme gesta ne a pozvedneme ruce)

G
Ref: Neměj strach, (ukazováčkem ukazujeme ne)

Em₁
nejsi sám, (obejmutí s kamarádem)

Hm D
za ruku tě vedu, rád tě mám.

G Em₁
Neboj se a nestrachuj, (ukazujeme ne a obejmutí)

Hm D
provedu tě tmou, jsem Bůh tvůj. (pozvedneme jednu ruku nahoru a poté druhou)

- Hm₁ A
2. I když spal mezi lvy, tak krásné sny měl. (spojíme dlaně a naznačujeme spánek, z jedné strany na druhou)

Em₁
Přes hrozby krále udělal, co chtěl. (naznačování ukazováčkem jako vyhrožování)

Hm₁ A Em₁
Jako Daniel nebudu se bát, se mnou je Bůh vždycky, napořád. (ukazujeme gesta ne a pozvedneme ruce)

- Hm₁ A Em₁
3. Může se stát, že jako Eliáš cítíš se sám, to namlouvá ti strach. (ruce dáme kolem těla, jako zima nebo samota)

Hm₁ A
Kolem se podívej a přestaň se bát, (dáme ruku na čelo a rozhlížíme se kolem)

Em₁
Bůh je tu s tebou vždycky napořád. (pozvedneme ruce)

Příloha č.3 – obrázky k pohádce Jak to bylo na dušičky

To jsem já

Tamara Tomoszek

REFRÉN

Musical notation for the chorus of 'To jsem já'. It consists of two staves of music in G major, 4/4 time. The first staff has chords G, D, G, D, G, D, A7. The second staff has chords G, D, G, D, G, D, A7, D. The lyrics are: 'To jsem já a to jsi ty, je-den je z hor a dru-hý z ro-vi-ny, to jsem já a to jsi ty, pa-tří-me spo-lu do Bo-ží ro-di-ny.'

SLOKA

Musical notation for the verses of 'To jsem já'. It consists of three staves of music in G major, 4/4 time. The first staff has chords D, A7, G, D. The second staff has chords D, A7. The third staff has chords G, A7. The lyrics are: '1. Je-den má pi-hy dru-hý u-ši lí-ta-čí, a-le vši-chni má-me rá-di le-gra-čí. 2. E-va jst ne-choe, Dan má po-řád hlad, a-le nej-víc nás ba-ví spo-lu si hrát.'

3. Honza má svaly, Áďě to moc sluší,
ale nejlepší pocit je skočit do kaluží.

4. Jeden má pes, druhý má kraju,
ale všichni máme rádi, mámu i tátu!

RADOST

^E
1. Pojd' si hrát, pojd' se radovat - s kamarády, (rukama zveme a obejmeme se)
^E ^A ^H
pojd' si s námi zazpívat - teď a tady. (mikrofon v ruce a zpíváme, ruce nahoru)

Ref:

^E ^{C#m1}
Zatleskej, usměj se, zatanči (zatleskáme, usmějeme se a volně zatančíme)

^{F#m1} ^H
země se otáčí (otočka)

^E
slunce už vychází

^{C#m1} ^{F#m1} ^H
noc jde spát, teď je ten čas se smát. (ruce pod hlavu jako spánek)

Zatleskej, usměj se, zatanči (zatleskáme, usmějeme se a volně zatančíme)

země se otáčí (otočka)

slunce už vychází (rukama uděláme kruh jako slunce)

noc jde spát a někdo tě má rád. (ruce pod hlavu jako spánek a obejmutí)

^E ^A
2. Někdy máš tak těžký den (dlaně otíráme o čelo)

^H
smutno je ti (pěstmi naznačujeme pláč)

^E ^A ^H
i když je slunce za mrakem - pořád svítí. (natáhneme spojené ruce před sebe a postupně otevíráme)

Ref:

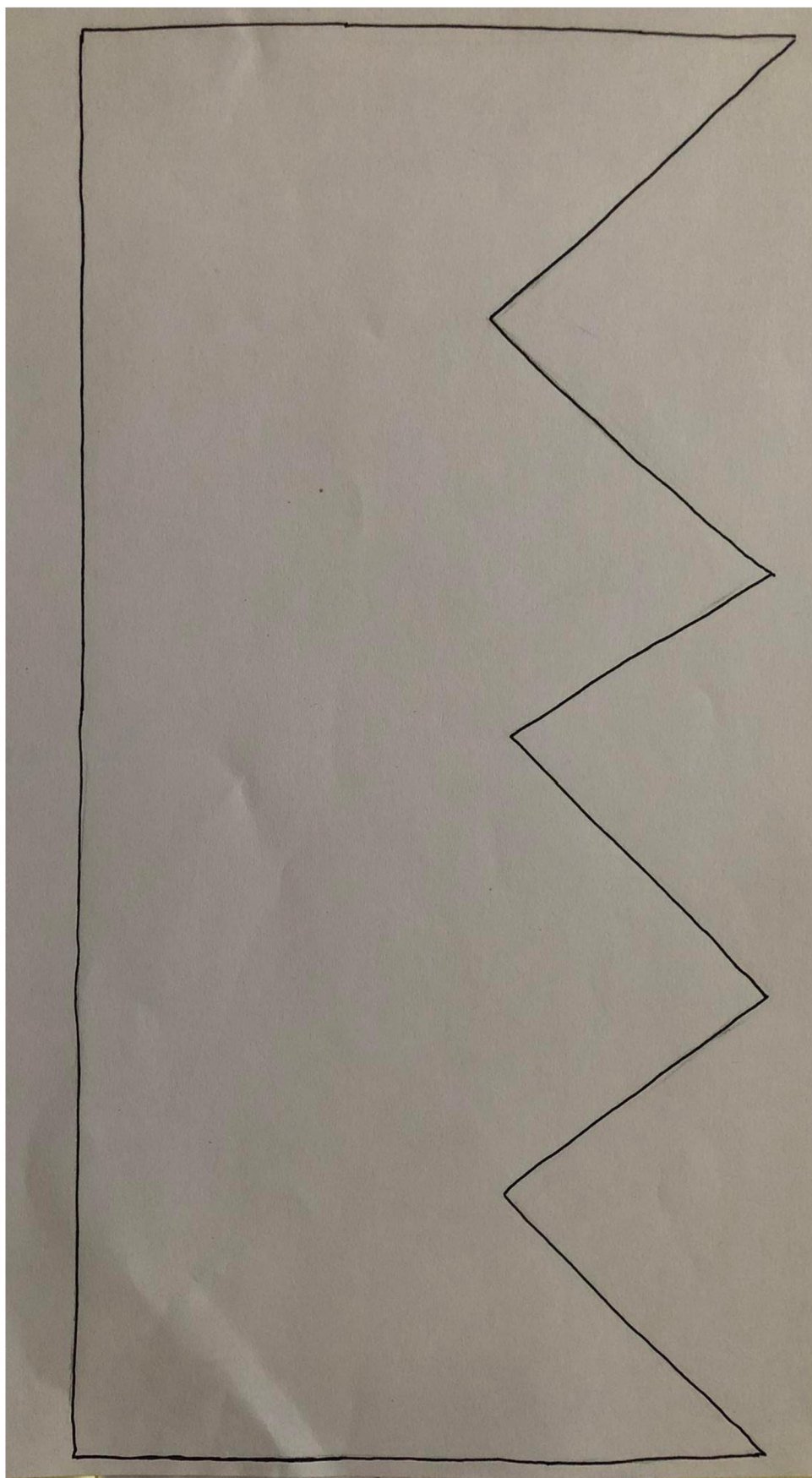
^E ^A
3. Kdo šťastný je, nikdy není sám (otevřeme náruč následně se obejmeme)

^H
to každý ví, (poťukání na čelo)

^E ^A
radost - ta se nesčítá, (ruce nad hlavu a obejmutí)

^H
ale násobí (rukama před sebou násobíme)

Příloha č.7 -šablona na výrobu koruny

Příloha č.8- obrázky k pohádce Jak to bylo o Masopustu

Jo ho ho

Jana Bilá

REFRÉN

Chorus musical notation in G major, 4/4 time. The melody consists of eighth and quarter notes. Chords are indicated above the staff: Am, Dm, Am, G, Am, Dm, Am, G, Am.

Jo ho ho ti, kdo se ne-bo-jí Jo ho ho s ná-mi vy-plu-jí
 Jo ho ho Bůh nám ví-tr dá Jo ho ho s ví-rou plu-jem dál. A

SLOKA

Verse musical notation in G major, 4/4 time. The melody consists of eighth and quarter notes. Chords are indicated above the staff: Dm, Em, F, Em, Dm, Am, Dm, F, E7.

i když bou-ře kví-li, tak pod vo-dou je klid. Ná-mo-řník se ne-omí ne-chat za-stra-šit.
 Bůh nás he-zky tři-bí, má k tomu slu-cho, děšf. Sa-mi jsme jak ry-by, když své sí-tě za-tá-hne.

BRIDGE

Bridge musical notation in G major, 4/4 time. The melody consists of eighth and quarter notes. Chords are indicated above the staff: F, C, Bb, Gm, Dm, C/E, F, C, Bb, Gm, F, Am.

Jen dál, plu-jem dál, kde se ob-zor s vo-dou do-tý - ká, tam
 Bo-ží lá - ska ve-li-ká. Jen dál, plu-jem dál kde se
 ob-zor s vo-dou do-tý - ká, tam Bo-ží lá - ska ve-li-ká ōe-ká náš.

Strom

D   G   A⁷
Budu jako strom (budu jako strom) – uděláme korunu stromu

D   G   A⁷
Stojící u vody (u vody, u vody)- vlnitý pohyb rukou

D   G   A⁷
a mojí oporou (a mojí oporou) – naznačujeme sílu, svaly

D   G   A⁷
je mi živá Pán (živý pán) – ukazujeme na nebe

F1Sm⁷   Hm⁷   Em⁷ A⁷ D

1. I: A když přijde kříž, já neuteču pryč :I ALE! (prstem naznačujeme odmítnutí)

2. I: A no čase sucha iá vím. že přiide déšť :I PROTO (ze shora rukama uděláme. že nrší)

Příloha č.11- obrázky k pohádce Jak kluci hledali poklad

Pán Bůh, když pracoval

1. Děkuji Ti, Bože, že jsi stvořil mrože, (spojíme ruce jako že děkujeme)
tučňáky a lachtany, jak pro cirkus dělaný, (děláme tučňáky
slonům jejich choboty, (propleteme ruce jako chobot)
no tos moh vymyslet jen Ty. (ukazujeme ukazováčkem)

Ref: Pán Bůh, když pracoval (ukážeme svaly jako silný)

On se taky smál. (naznačíme prsty úsměv na tváři)

Šest dní na tom makal, (uděláme kruh celou jednou paží a nakonec gesto hotové práce)

pak si odpočal. (spojíme dlaně a naznačíme spánek)

2. Děkuji Ti taky, za všechny ty ptáky. (spojené ruce a pohyb rukou jakou křídla)
Pavouky jsi nemusel, to jsi ale asi chtěl. (prstem naznačujeme odmítnutí)
Létající ryby? Taky se nám líbí. (vlnitý pohyb rukou)
3. Děkuji Ti, Pane, za krásy nevidané. (spojíme ruce a rozhlížíme se okolo)
Za všechna ta zvířata chundelatá, chlupatá. (ukazováčkem ukazujeme)
Od moří k vrcholům hor zpívá každý živý tvor! (rukou jdeme od spod až nahoru)

Poslední refrén:

Jak je ro náramné, jak to krásně zní. Nezapomněls na mne při tom stvoření. (střídání rukou
s palcem nahoru)

NÁ NÁ NÁNÁÁÁ. (kroky do stran s krouživým pohybem rukou)

Příloha č. 13- obrázky k pohádce Jak to bylo o slunovratu

Možná, že jsme malí

Daniěk a Oľa Bockovi

SLOKA

I. Mo - žná, že jsme ma - lí a ne - má - me nic.
My však do - bre ví - me, že Bůh má pro nás víc.
On dá - vá da - ry, ta - ky svo - ji moc.
Ne - jsi na to ma - lý, pros jen o po - moc. On ří - ká

REFRÉN

Ne - boj se a věř, se vším se Mu svěř.
Ne - boj se a věř, je - nom za Ním běž.
Ne - boj se a věř, je - nom za Ním... vždy běž.

2. Ježíš zemřel proto, abych se nebál.
Jako malé kotě v náručí Mu spal.
On dává pokoj, v Něj důvěru měj,
strach když naplní tě, z plných plic si pěj.

